

Integrale Veiligheidsanalyse 2015-2018

gemeente Helmond

rapportage t.b.v. prioritering voor Masterplan Veiligheid 2019-2022 Helmond

december 2017

Inhoudsopgave

Vooraf	p. 2
1. Veiligheidsveld 1: <i>Veilige woon- en leefomgeving</i>	p. 3
– Veiligheidsproblematiek: cijfermatig beeld	p. 3
– Veiligheidsproblematiek: hoofdlijn, aandachtspunten	p. 7
– Aanpak: accenten en aandachtspunten	p. 8
– Mogelijke prioriteiten veiligheidsveld 1	p. 9
2. Veiligheidsveld 2: <i>Bedrijvigheid en veiligheid</i>	p. 10
– Veiligheidsproblematiek: cijfermatig beeld	p. 10
– Veiligheidsproblematiek: hoofdlijn, aandachtspunten	p. 12
– Aanpak: accenten en aandachtspunten	p. 13
– Mogelijke prioriteiten veiligheidsveld 2	p. 14
3. Veiligheidsveld 3: <i>Jeugd en veiligheid</i>	p. 15
– Veiligheidsproblematiek: cijfermatig beeld	p. 15
– Veiligheidsproblematiek: hoofdlijn, aandachtspunten	p. 16
– Aanpak: accenten en aandachtspunten	p. 17
– Mogelijke prioriteiten veiligheidsveld 3	p. 18
4. Veiligheidsveld 4: <i>Fysieke veiligheid</i>	p. 19
– Veiligheidsproblematiek: cijfermatig beeld	p. 19
– Veiligheidsproblematiek: hoofdlijn, aandachtspunten	p. 21
– Aanpak: accenten en aandachtspunten	p. 22
– Mogelijke prioriteiten veiligheidsveld 4	p. 23
5. Veiligheidsveld 5: <i>Integriteit en veiligheid</i>	p. 24
– Veiligheidsproblematiek: cijfermatig beeld	p. 24
– Veiligheidsproblematiek: hoofdlijn, aandachtspunten	p. 26
– Aanpak: accenten en aandachtspunten	p. 27
– Mogelijke prioriteiten veiligheidsveld 5	p. 28
6. Resultaten van bewonersconsultaties	p. 29
7. Prioriteiten en overige strategische thema's voor het Masterplan Veiligheid	p. 31
Bijlage 1: Overzicht veiligheidsthema's onderscheiden Kernbeleid Veiligheid	p. 32

Vooraf

Deze rapportage bevat de uitkomsten van de veiligheidsanalyse ter voorbereiding van het nieuwe Masterplan Veiligheid 2019-2022 van de gemeente Helmond. Deze veiligheidsanalyse is uitgevoerd in de periode juli tot december 2017. De rapportage vormt de basis voor selectie van prioriteiten en overige strategische thema's voor het Masterplan Veiligheid 2019-2022. In het eerste kwartaal van 2018 zal het Masterplan worden uitgewerkt.

Bij de voorbereiding van het Masterplan wordt gebruik gemaakt van de VNG-methode *Kernbeleid Veiligheid*. Ook de opbouw van deze rapportage beantwoordt aan deze methode. Cruciaal in Kernbeleid Veiligheid is de definitie van integrale veiligheid aan de hand van vijf veiligheidsvelden: (1) Veilige woon- en leefomgeving, (2) Bedrijvigheid en veiligheid, (3) Jeugd en veiligheid, (4) Fysieke veiligheid en (5) Integriteit en veiligheid. Binnen deze veiligheidsvelden worden veiligheidsthema's onderscheiden (zie bijlage 1).

In hoofdstuk 1 tot en met 5 worden de vijf veiligheidsvelden uitgewerkt. Per veiligheidsveld worden behandeld:

- a. de kenmerken van het veiligheidsbeeld op basis van beschikbare cijfers uit de politieregistratie en de veiligheidsmonitor;
- b. hoofdlijn/aandachtspunten in het veiligheids- en risicobeeld, op basis van zowel de cijfermatige analyse als kwalitatieve verdieping/oordelen van professionals/experts;
- c. accenten en aandachtspunten in de 'lopende' aanpak;
- d. mogelijke prioriteiten voor het nieuwe Masterplan Veiligheid op basis van a t/m c.

De beschrijving van de bevindingen per veiligheidsveld heeft, in overeenstemming met Kernbeleid Veiligheid, een schematisch karakter. Dit ter bevordering van de leesbaarheid en overzichtelijkheid. Ook vergemakkelijkt deze opzet latere bijstellingen van de rapportage, bijvoorbeeld in het kader van jaarrapportages en bij het voorbereiden van een nieuw jaarplan Integrale Veiligheid.

In hoofdstuk 6 worden de resultaten van bewoners- en ondernemersconsultaties kort weergegeven. In november 2017 zijn op vier plekken in de stad avonden over veiligheid georganiseerd. Bewoners en ondernemers zijn daarbij bevraagd op hun ervaringen met (on)veiligheid en prioritaire veiligheidsthema's.

In hoofdstuk 7 wordt de *overall*-conclusie getrokken: welke prioriteiten zijn aan te bevelen voor het Masterplan Veiligheid? Welke overige veiligheidsthema's (met een 'going concern'-karakter) kunnen in het Masterplan Veiligheid worden opgenomen?

Deze rapportage is in samenwerking met partners tot stand gekomen. Gesprekken met gemeentelijke collegae, veiligheidspartners en andere maatschappelijke organisaties hebben samen met de bewonersbijeenkomsten in belangrijke mate bijgedragen aan deze analyse en vormen ook input voor het vervolgtraject. Concepten zijn beoordeeld door sleutelfiguren. Ook de verdere beleidsuitwerking vindt in samenwerking met de partners plaats.

1. Veiligheidsveld 1: *Veilige woon- en leefomgeving*

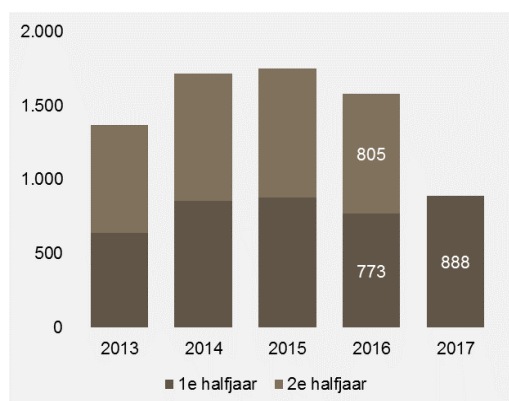
In dit veiligheidsveld staan de veiligheid en leefbaarheid in de 'alledaagse woon- en leefomgeving', in de wijk, de buurt en de straat centraal. Hoofdthema's zijn sociale kwaliteit, fysieke kwaliteit, objectieve veiligheid en subjectieve veiligheid:

- De **sociale kwaliteit** van een buurt, wijk, kern wordt sterk beïnvloed door 'intermenselijke relaties'. Belangrijke 'positieve' aspecten zijn betrokkenheid van bewoners bij de buurt, de kwaliteit van sociale netwerken, informele sociale controle, samenredzaamheid, e.d. De sociale kwaliteit kan onder druk komen te staan door verschijnselen als woonoverlast, burengerucht, overlast 'personen met verward gedrag', multiprobleemgezinnen/-huishoudens, overlast door illegale bewoning, intimiderende buurtbewoners (zgn. 'onaantastbaren'), drank- en drugsoverlast, prostitutie. Begrippen verwant aan 'sociale kwaliteit' zijn bijv. 'veerkracht' en 'vitaliteit' van de buurt.
- De **fysieke kwaliteit** van een buurt, wijk, kern heeft betrekking op fysieke kenmerken van de woonomgeving: in het bijzonder de inrichting, het onderhoud en beheer van de openbare ruimte. Het gaat bij dit thema om de vraag: hoe staat de openbare ruimte erbij? Hoe prettig is het wonen in de buurt gegeven die fysieke kwaliteit? Aspecten zijn onderhoud van groen, aanpak zwerfvuil, verlichting van achterpaden e.d.. Inbreuk op de fysieke kwaliteit zijn onder meer vernielingen, graffiti, zwerfvuil en andere tekenen van verloedering.
- Bij **objectieve veiligheid** gaat het om verschillende vormen van vermogens- en geweldscriminaliteit die zich in de alledaagse woon- en leefomgeving van bewoners kunnen voordoen. Het betreft zowel 'veel voorkomende' als 'high impact'-criminaliteit. Vermogenscriminaliteit: o.m. woninginbraak, kelderboxinbraak, auto-inbraak, fietsendiefstal, diefstal motorvoertuigen, zakkenrollerij en straatroof. Geweldscriminaliteit: o.m. bedreiging, mishandeling, openlijke geweldpleging, huiselijk geweld. Bij vermogenscriminaliteit is aandacht voor het eventuele georganiseerde karakter (bendes, banditisme) van belang.
- **Subjectieve veiligheid** is het 'veiligheidsgevoel' van bewoners in hun eigen woonbuurt: hoe vaak voelt men zich onveilig, welk rapportcijfer geeft men de veiligheid van de buurt? Het gaat hier om het 'generieke' veiligheidsgevoel, dus niet gekoppeld aan bijvoorbeeld het uitgaansgebied of een andere locatie binnen de gemeente.

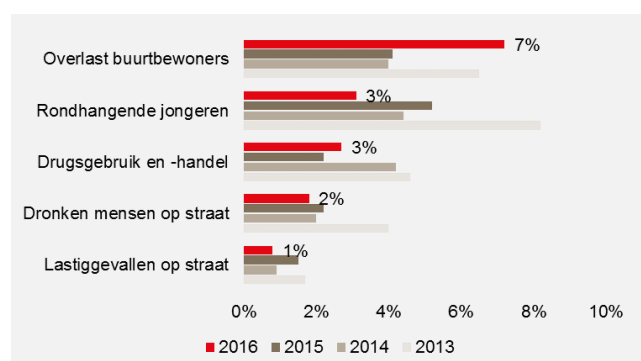
1.1 Veiligheidsproblematiek: cijfermatig beeld

Thema 1.1: Sociale kwaliteit

Het totaal aantal incidenten met betrekking tot sociale kwaliteit was redelijk stabiel in afgelopen jaren. In de oudere wijken van Helmond zien we in absolute aantallen de meeste overlastincidenten. Voor een aantal van deze wijken (Binnenstad, Helmond-Oost, en Helmond-West) geldt ook dat in relatie tot het aantal inwoners de sociale kwaliteit onder druk staat. Dit is ook het geval in Rijpelberg. In Helmond-West groeit de overlast voor het vijfde jaar op rij. Ook in Rijpelberg zien we een negatieve ontwikkeling, hoewel de eerste helft van 2017 een daling laat zien ten opzichte dezelfde periode een jaar eerder.

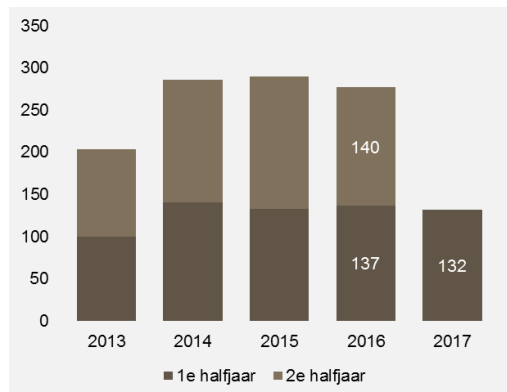

Figuur 1.1: Totaal incidenten sociale kwaliteit (bron: politieregistratie)

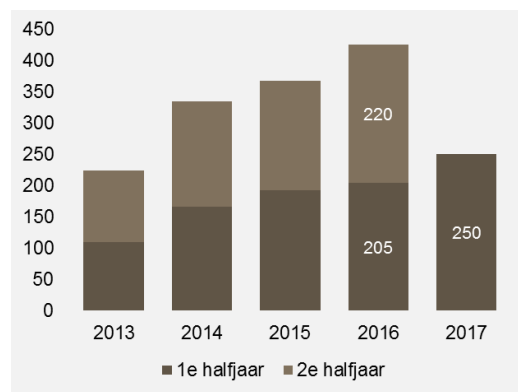

Figuur 1.2: % inwoners dat veel sociale overlast ervaart (bron: Veiligheidsmonitor)

In 2016 geeft 11% van de Helmonders aan veel sociale overlast te ervaren. Overlast van buurtbewoners komt daarbij het sterkst naar voren. 7% van de inwoners geeft aan veel overlast van zijn/haar burens te hebben.

*Figuur 1.3: Totaal incidenten drugs/drank
(bron: politieregistratie)*

*Figuur 1.4: Incidenten overlast verward/overspannen persoon
(bron: politieregistratie)*

In het eerste halfjaar van 2017 waren er in Helmond 250 incidenten met een verward/overspannen persoon. Dit is 22% meer dan in dezelfde periode van het voorgaande jaar. Het aantal incidenten is al enkele jaren op rij aan het stijgen. Ook in Oost-Brabant zien we vanaf 2013 een stijging van het aantal incidenten rond personen met verward gedrag. In de zomermaanden blijken naar verhouding veel incidenten plaatsvinden. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het betere weer waardoor zowel meer overlastveroorzakers als mensen die overlast zouden kunnen ervaren, buiten zijn.

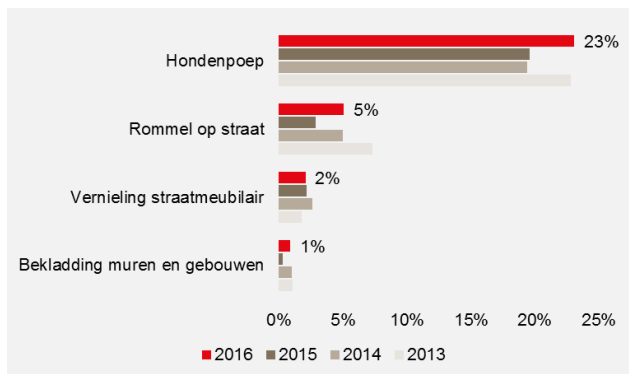
In absolute aantallen vinden de meeste incidenten plaats in de Binnenstad. Zetten we deze aantallen af tegen het aantal bewoners dan zijn naast de Binnenstad ook Rijnbeek en Helmond-West wijken waar naar verhouding veel overlast is van personen met verward gedrag.

In de eerste helft van 2017 hebben er in Helmond 132 bij de politie geregistreerde incidenten met drugs en/of alcohol plaatsgevonden. Dit aantal ligt enkele procenten lager dan in dezelfde periode van 2016. Hoewel het totaal aantal incidenten al enkele jaren stabiel is dan wel afneemt, zien we dat de *overlast* door drugs en/of alcohol juist al enkele jaren aan het toenemen is. Ook bij dit item zien we dat in de zomermaanden bovengemiddeld veel incidenten plaatsvinden. In absolute aantallen vinden de meeste incidenten plaats in de Binnenstad. Afgezet tegen het aantal inwoners staat Helmond-West bovenaan, gevolgd door Binnenstad en Helmond-Oost.

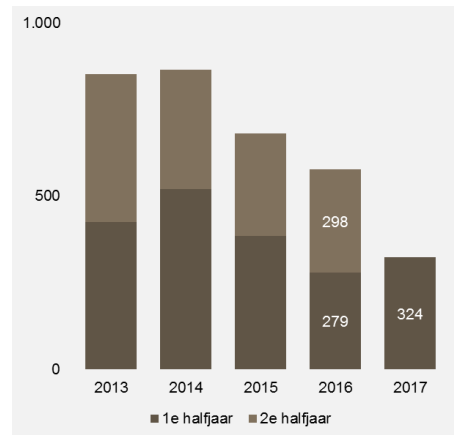
Thema 1.2: Fysieke kwaliteit

In het eerste halfjaar van 2017 waren er in Helmond 324 geregistreerde vernielingen. Dit zijn er 16% meer dan in dezelfde periode het jaar ervoor. Het aantal vernielingen is in 2015 en 2016 gedaald. De vernielingen richten zich met name op auto's en overige objecten. In vergelijking met de B4 heeft Helmond relatief weinig geregistreerde vernielingen. In vergelijking met andere referentiesteden neemt Helmond een positie net onder het midden in. In de Binnenstad vinden de meeste vernielingen plaats.

In 2016 is 6% van de Helmonders in de 12 voorbije maanden een of meerdere malen slachtoffer geweest van vernielingen. Dit percentage is vergelijkbaar met de jaren daarvoor en ligt 2% lager dan gemiddeld in grote(re) steden in Nederland.

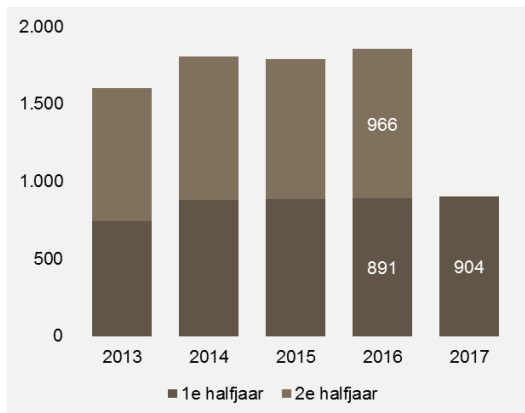
Figuur 1.5: % inwoners dat veel fysieke overlast ervaart
(bron: Veiligheidsmonitor)

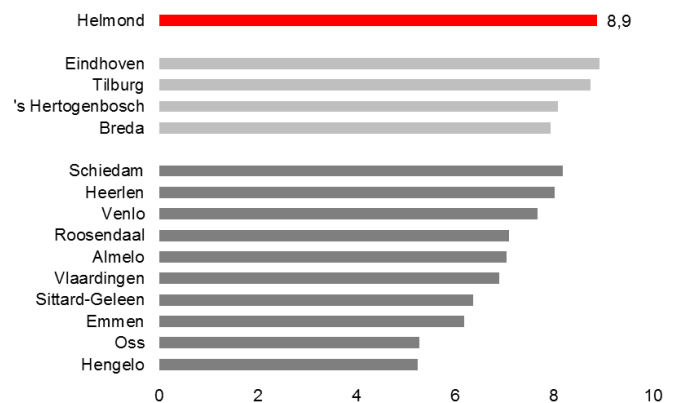
Figuur 1.6: Misdrijven vernieling/zaakbeschadiging
(bron: politieregistratie)

Thema 1.3: Objectieve veiligheid

In de eerste 6 maanden van 2017 vonden in Helmond 904 bij de politie geregistreerde geweldsmisdrijven. Dit aantal is vergelijkbaar met het aantal in de eerste 6 maanden van 2016. Het aantal meldingen van huiselijk geweld bij Veilig Thuis, lag in de eerste helft van 2017 180 meldingen hoger dan het jaar ervoor. Dit komt mogelijk doordat inwoners maar ook andere partijen in het afgelopen jaar vaker zijn geïnformeerd over het bestaan van Veilig Thuis; men weet Veilig Thuis hierdoor beter te vinden. Binnen de B5 heeft Helmond samen met Eindhoven en Tilburg het hoogste aantal geweldsdelicten per 1.000 inwoners. Ook binnen de groep referentiesteden neemt Helmond een koppositie in.

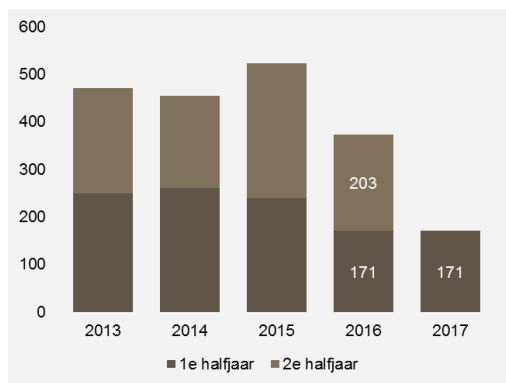

Figuur 1.7: Misdrijven geweld
(bron: politieregistratie)

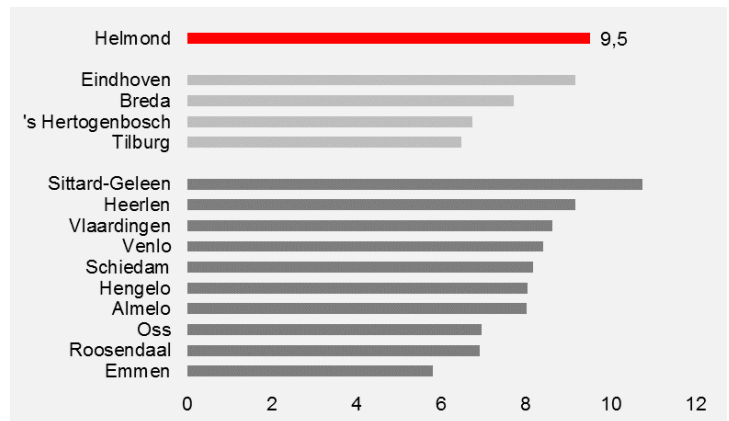

Figuur 1.8: Misdrijven geweld per 1.000 inwoners (2016)
(bron: politieregistratie)

De meeste geweldsdelicten hebben plaats in de Binnenstad. De functie van het centrum als uitgaansgebied draagt hieraan bij. Het gaat vooral om delicten die plaatsvinden tijdens het uitgaan. Het aantal uitgaansdelicten is de laatste jaren overigens niet toegenomen. In Helmond-Oost en Helmond-Noord vindt er al enkele jaren op rij een stijging van het aantal geweldsdelicten plaats.

Figuur 1.9: Diefstal/inbraak uit woning (bron: politieregistratie)

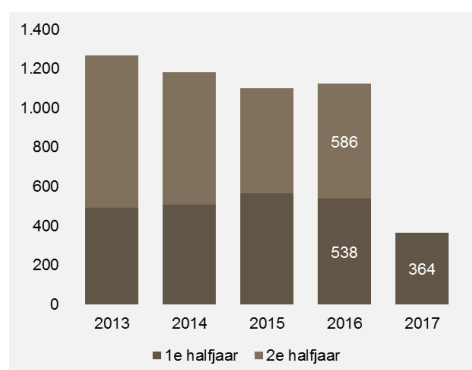

Figuur 1.10: Diefstal/inbraak per 1.000 woningen (2016) (bron: politieregistratie)

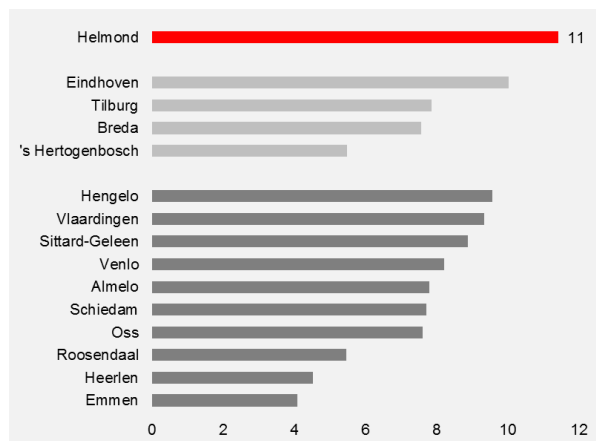
In de eerste helft van 2017 hebben er in Helmond 171 bij de politie geregistreerde inbraken in en diefstallen uit woningen plaats gevonden. Dit zijn er evenveel als in dezelfde periode van 2016. Het aantal inbraken en diefstallen daalde in 2016 met meer dan een kwart t.o.v. 2015. Een kwart van de woninginbraken in 2016 werd niet voltooid, bleef bij een poging.

Binnen de B5 heeft Helmond naar verhouding het grootste aantal inbraken per 1.000 woningen. Ook binnen de groep referentiesteden is Helmond, na Sittard-Geleen, de gemeente met de meeste inbraken en diefstallen uit woningen.

In absolute aantallen hebben in 2016 de meeste inbraken en diefstallen uit woningen plaats gevonden in de Binnenstad, gevolgd door 't Hout, Helmond-Oost en Helmond-Noord. Afgezet tegen het aantal woningen waren er in Warande bovengemiddeld veel inbraken en diefstallen uit woningen. Ook in de Binnenstad, Helmond-West en in mindere mate Helmond-Oost en 't Hout, was het aantal inbraken bovengemiddeld.

Figuur 1.11: Diefstal brom-, snor-, fiets (bron: politieregistratie)

Figuur 1.12: Fietsdiefstal per 1.000 inwoners (2016) (bron: politieregistratie)

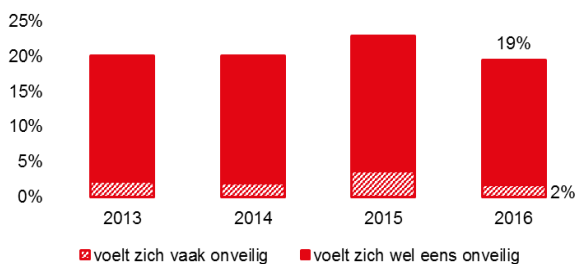
In de eerste helft van 2017 zijn er in Helmond 364 diefstallen geregistreerd van bromfietsen, snorfietsen en gewone fietsen. Dit zijn er 174 minder dan in de eerste helft van 2016. Over heel 2016 zijn er 1.124 diefstallen geweest, vergelijkbaar met 2015. Het aantal fietsendiefstallen nam toe maar het aantal diefstallen van brom- en snorfietsen nam af.

Zowel binnen de B5 als binnen de groep referentiesteden heeft Helmond het hoogste aantallen diefstallen van fietsen per 1.000 inwoners. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat er in Helmond de laatste jaren veel inspanningen zijn verricht om inwoners aangifte te laten doen bij ontvreemding van zijn of haar fiets.

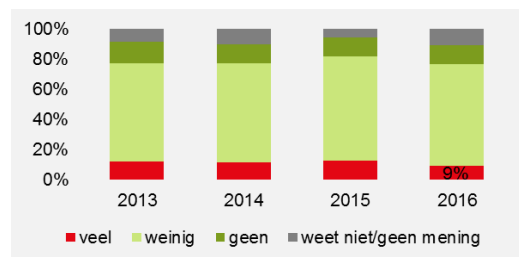
De meeste diefstallen vinden plaats in de Binnenstad. Daarna volgt 't Hout. In deze wijken is het aantal diefstallen in de eerste helft van 2017 gedaald. Helmond-Oost is de enige wijk die in deze periode juist een stijging van diefstallen kent.

Thema 1.4: Subjectieve veiligheid

19% van de Helmonders voelt zich wel eens onveilig in de eigen buurt. Dit aandeel is in de afgelopen jaren nauwelijks veranderd. Dit geldt ook voor het aandeel mensen dat zich VAAK onveilig voelt in de eigen buurt. Dat ligt al enkele jaren rond 2% en is vergelijkbaar met andere grote steden.

Figuur 1.13: % inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen woonbuurt (bron: Veiligheidsmonitor)

Figuur 1.14: Aantal incidenten sociale kwaliteit (bron: Veiligheidsmonitor)

Voor het eerst in 4 jaar ligt het aandeel inwoners dat vindt dat er veel criminaliteit plaatsvindt in de eigen buurt onder de 10%.

1.2 Veiligheidsproblematiek: hoofdlijn, aandachtspunten

Hoofdlijnen en aandachtspunten in het veiligheids- en risicobeeld binnen dit veiligheidsveld zijn, op basis van de cijfermatige analyse in combinatie met kwalitatieve verdieping/oordelen:

- **m.b.t. Sociale kwaliteit:**
 - Aandachtspunten op basis van de politiecijfers zijn met name overlast van personen met verward gedrag (stijging in afgelopen jaren) en overlast in relatie tot alcohol en drugs (lichte toename '16/'17). Op andere indicatoren is er veelal een daling of stabiel beeld.
 - Wat opvalt zijn veiligheids- en leefbaarheidsissues rond sociaal kwetsbare personen/huishoudens. Dit heeft o.m. betrekking op de min of meer 'harde kern' van plm. 40 personen met multi-problematiek (onder meer gerelateerd aan alcohol en drugs, GGZ-aspecten). Ook doen zich vraagstukken voor rond woonwagencentra en arbeidsmigranten.
- **m.b.t. Fysieke kwaliteit:**
 - Aantal vernielingen neemt toe in 2017;
 - Kwaliteit woonomgeving: doorgevoerde bezuinigingen op het beheer van de openbare ruimte kunnen effect hebben op de ervaringen van burgers op het gebied van 'veilig, heel en schoon'.

- **m.b.t. Objectieve Veiligheid:**
 - Aandachtspunten op basis van politiecijfers zijn met name geweld waaronder bedreiging en openlijk geweld (toename in '16 en '17), woninginbraak (stabiel/iets afnemend) en fietsendiefstal; het beeld van Helmond bij deze delicten is ongunstiger dan het gemiddelde van de B5- en G32-gemeenten.
- **m.b.t. Subjectieve veiligheid:**
 - Het veiligheidsgevoel van de inwoners van Helmond is iets verbeterd in 2016; over langere periode beschouwd redelijk stabiel en min of meer conform het gemiddeld van andere steden,

1.3 Aanpak: accenten en aandachtspunten

Accenten en aandachts-/verbeterpunten in de lopende aanpak op dit veiligheidsveld zijn:

- **Infrastructuur¹:**
 - Gebiedsgericht werken wordt doorontwikkeld; belangrijke schakel zijn de sociale wijkteams 'nieuwe stijl' vanaf 2018; deze vormen de eerste lijn voor welzijn en zorg in wijken en buurten; invalshoek qua 'systeem' is het zgn. AVE-model (Aanpak Voorkomen Escalatie);
 - Andere schakels zijn de wijkadviseurs, BOA's van SSH, wijkagenten;
 - Mogelijke innovatie: accounthouders vanuit Veiligheid en Naleving.
- **Investeren in fysieke kwaliteit:**
 - Dit gebeurt enerzijds in meerjarige cycli (grootonderhoud), anderzijds voor het dagelijks onderhoud aan de hand van kwaliteitsbeelden
 - **Aandachtspunt:** randvoorwaarden (ook in de zin van beschikbare middelen) voor het gewenste kwaliteitsniveau op peil houden.
- **Investeren in sociale kwaliteit**
 - **Persoonsgerichte Aanpak (PGA)**/inzet op complexe casuïstiek, in wisselwerking met Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost en andere partners; casusregie wordt zo 'laag' mogelijk belegd, dat wil zeggen: bij het wijkteam 'tenzij'; het nieuwe Multiprobleemteam zal fungeren als lokaal escalatieniveau; meest complexe casus kunnen een COM-casus (Casus Op Maat) van het Zorg- en Veiligheidshuis worden; een en ander cf. het AVE-model;
 - **Nazorg ex-gedetineerden:** regie bij veiligheid, uitvoering bij het sociaal domein; aandachtspunt: werkwijzen waaronder (regionale) screening zijn nu niet systematisch beschreven en worden ook niet systematisch toegepast; hier dient op geïnvesteerd te worden;
 - **Inzet op personen met verward gedrag:** deze aanpak valt vanaf 2018 onder het Beleidsplan Sociaal Domein (dit richt zich tevens op maatschappelijke opvang, beschermd wonen) en niet meer onder het Regionaal Kompas; accenten zijn acute opvang, vervoer en preventie; tevens 'GGZ in de wijk': hiermee wordt voorzien in expertise en reactiekracht op lokaal niveau; aandachtspunt is met name het ontbreken van voorzieningen voor effectieve opvang/begeleiding - 'harde kern' blijft daardoor 'harde kern'; verdient meer prioriteit (krachtiger zorgkader);
 - **Aanpak woonoverlast:** de Wet Aanpak Woonoverlast is geïmplementeerd; dit betreft een ultimatum remedium in overlastsituaties; Helmond loopt voorop met dit beleid (beleidsregels);
 - **Aanpak drugsoverlast:** conform hennepconvenant Oost-Brabant, toepassing Damocles-beleid/ Opiumwet 13b; jaarlijks zijn er plm. 20 sluitingen; in 2017 valt het relatief grote aantal sluitingen van 'lokalen' (bedrijven) op.

¹ Hiermee wordt bedoeld: het bredere kader waarbinnen de inzet op wijkveiligheid en -leefbaarheid plaatsvindt en de belangrijke, min of meer 'generieke' bestanddelen daarvan. Denk aan wijkveiligheidsplannen, wijkleefbaarheidsteams, wijkveiligheidsnetwerken, aanspreekpunten voor burgers in de wijk. Of de slimme verbinding van de domeinen 'veiligheid', 'sociaal' en 'ruimte' op wijkniveau onder regie van wijkmanagement. Het participeren van OOV in vaste wijkoverleggen. Het opbouwen van een informatiepositie over het veiligheids- en leefbaarheidsbeeld van wijken. De aanwezige buurt- en wijkplatforms en melddesks voor bewoners.

- **Betrekken bewoners bij veiligheid en leefbaarheid**
 - *Buurtpreventie*; Helmond kiest voor een robuuste vormgeving van buurtpreventie; onderliggende visie gaat uit van vijf pijlers, namelijk (1) waakzaam, (2) sociaal, (3) preventie, (4) zorg en (5) openbare ruimte; belangrijke werkvormen zijn de 'fysieke' buurtpreventieteams (eind 2017 50 teams) en WhatsApp-buurtpreventie (eind 2017 92 groepen)
 - *Buurtbemiddeling*; inzet van daartoe opgeleide vrijwilligers voor bemiddeling bij conflicten tussen burens; uitgevoerd door de LEV-groep;
 - *Burgernet*.
- **Toezicht en handhaving**
 - *Inzet BOA's* (17 fte) voor toezicht in de openbare ruimte (Domein 1) door Stichting Stadswacht Helmond (SSH), aan de hand van de strategische Nalevingsvisie en tactisch-operationele handhavingsprogrammering (HUP); tevens aansluiting op/afstemming met onder meer het veiligheidsbeleid; focuslocaties voor preventieve surveillance worden mede aan de hand van actuele informatie over spreiding van verschillende vormen van criminaliteit gekozen; NB: per 1 januari 2019 wordt de stadswacht onderdeel van de afdeling Veiligheid en Naleving.
 - De *pilot 'Wijk-BOA'* wordt meegenomen in het gebiedsgericht werken.
 - *Inzet publiek cameratoezicht*, op basis van artikel 151c Gemeentewet; visie vastgelegd in Beleidskader Cameratoezicht Helmond 2015-2018 vastgesteld; sprake is van een moratorium van totaal 37 camera's; een deel kent een 'vaste locatie' (maximaal 5 jaar), andere worden 'flexibel' op overlast-/onveilige locaties geplaatst (maximaal 6 maanden).
- **Aanpak van specifieke criminaliteitsfenomenen**
 - *Woninginbraak*: intensieve, integrale aanpak in 2016 en 2017; combinatie van slachtoffergerichte, domeingerichte en dadergerichte maatregelen; preventieve elementen zijn onder meer voorlichtingscampagnes (Donkere Dagen-offensief en veiligheidsavonden), inzet buurttent, besmettingsbrieven, buurtpreventievormen; versterking heterdaadkracht/repressie via onder meer helingaanpak (Digitaal Opkoopregister), innovatieve anti-inbraaksystemen; daderaanpak via Persoonsgerichte Aanpak, evt. COM, en nazorg;
 - *Fietsendiefstal*: combinatie van slachtoffergerichte, domeingerichte en dadergerichte maatregelen met onder meer voorlichting, lokfietsen, graveeracties, Persoonsgerichte Aanpak, evt. COM, nazorg;
 - *Geweld*: integrale aanpak van verschillende geweldsvormen; bestanddelen: PGA/nazorg, aanpak huiselijk geweld/Veilig Thuis.

1.4 Mogelijke prioriteiten veiligheidsveld 1

Mogelijke prioriteiten binnen dit veiligheidsveld op basis van de brede inventarisatie zijn:

- **'Veilige en leefbare wijken en buurten'**

Deelthema's/veiligheidsaspecten binnen dit thema:

- Sociale problematiek/casuïstiek ('complex'), zich uitend in o.m. (zware) woonoverlast, overlast van personen met verward gedrag, alcohol- en drugsissues, vormen van geweld (huiselijk geweld, intimidatie/bedreiging naar de omgeving).
- Veelvoorkomende vermogenscriminaliteit, in het bijzonder woninginbraak en voertuigcriminaliteit/fietsendiefstal.

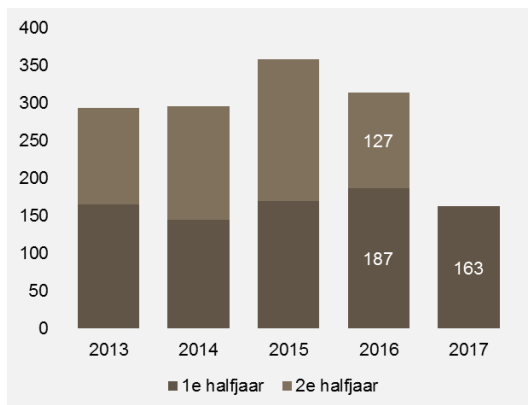
2. Veiligheidsveld 2: Bedrijvigheid en veiligheid

In dit veiligheidsveld staat 'sociale onveiligheid' rond verschillende vormen/locaties van bedrijvigheid centraal:

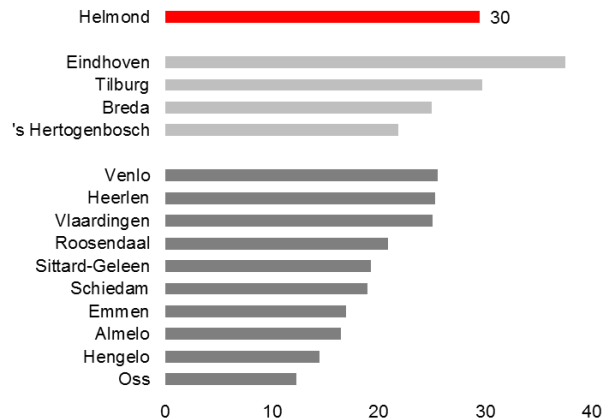
- In **winkelgebied** kunnen zich verschillende vormen van onveiligheid voordoen. Het gaat bijvoorbeeld om winkeldiefstal, zakkenrollerij en overvallen maar ook om jongerenoverlast, vernielingen, fietsen en bromfietsen in voetgangersgebied en de mate van brandveiligheid van de winkelpanden. Daarnaast kunnen zwerfvuil en andere tekenen van verloedering tot subjectieve onveiligheid leiden.
- Onveiligheid op **bedrijventerreinen** kent zowel sociale als fysieke aspecten: bedrijfsinbraak, diefstal, overvallen en vernieling aan de ene kant en aan de andere kant inrichting en onderhoud van de terreinen, verkeersveiligheid en brandveiligheid. Ook kunnen zich illegale bewoning en drugsdelicten als hennepplantages voordoen (NB: 'externe veiligheid' ofwel veiligheid rond inrichtingen waarin gevaarlijke stoffen worden opgeslagen en/of bewerkt, is onderdeel van veiligheidsveld 4: Fysieke veiligheid).
- **Uitgaansvoorzieningen** hebben enerzijds een positief effect op de veiligheid: het culturele en sociale klimaat varen er wel bij. Ook zijn er economische voordelen. Maar er kunnen zich ook veiligheidsproblemen rond uitgaansvoorzieningen voordoen, zoals geweld, overlast en vernielingen (eventueel vernielingen rond de zgn. (s)looproutes).
- **Evenementen**, zeker de grootschalige, kunnen behoorlijke veiligheidsrisico's opleveren. Het is aan de organisator voorwaarden voor de veiligheid te realiseren en aan de gemeenten om de juiste voorwaarden te stellen en die te handhaven. De risico's zijn met name gelegen in geweld, overlast, vernieling, brandveiligheid en crisisbeheersing. Daarnaast er mogelijke dwarsverbanden met externe veiligheid (evenementenlocaties nabij externe veiligheidsinrichtingen?) en aanpak georganiseerde criminaliteit (uitbreiding BIBOB-beleidslijn met evenementen?).

2.1 Veiligheidsproblematiek: cijfermatig beeld

Thema 2.1: Veilig winkelgebied

Figuur 2.1: Aantal winkeldiefstallen en inbraken winkels (bron: politieregistratie)

Figuur 2.2: Winkeldiefstallen per 100 winkerverkooppunten (2016) (bron: politieregistratie)

In de eerste helft van 2017 zijn er in Helmond 146 winkeldiefstallen en 17 winkelinbraken bij de politie geregistreerd. Voor beide soorten misdrijven geldt dat het aantal lager is dan in de eerste helft van 2016. Over heel 2016 was er ook al een daling te zien ten opzichte van het jaar daarvoor. De meeste diefstallen en inbraken vinden plaats in de Binnenstad. Hier zijn ook de meeste winkerverkooppunten gevestigd. In Helmond-Oost zien we al voor het derde jaar op rij een stijging van het aantal inbraken en diefstallen.

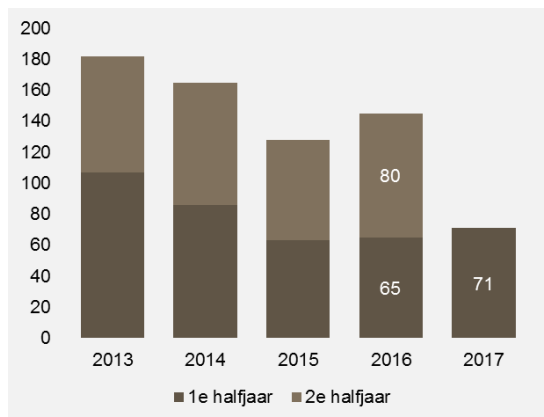
Ten opzichte van de referentiesteden neemt Helmond een koppositie in met 29,5 winkeldiefstallen per 100 in gebruik zijnde winkerverkooppunten. Binnen de B5 heeft Eindhoven naar verhouding de meeste diefstallen. Helmond volgt, samen met Tilburg.

5% van de inwoners voelt zich vaak onveilig in het centrum van Helmond. In de totale groep grote(re) Nederlandse steden is dit percentage nagenoeg hetzelfde.

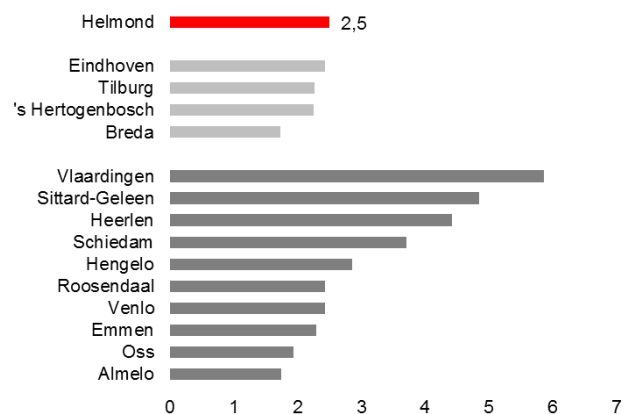
Thema 2.2: Veilige bedrijventerreinen

In de eerste zes maanden van 2017 hebben er in Helmond 71 diefstallen, inbraken en overvallen plaatsgevonden in bedrijven, kantoren en andere instellingen. Dit zijn er iets meer dan in dezelfde periode van 2016. In vergelijking met de referentiesteden neemt Helmond een middenpositie in. De B5 hebben, op Breda na, naar verhouding een redelijk vergelijkbaar aantal misdrijven die verband houden met diefstallen, inbraken en overvallen in bedrijven, kantoren en instellingen.

De meeste diefstallen, inbraken en overvallen vinden plaats in de Binnenstad, Industriegebied-Zuid, 't Hout en Helmond-Oost. Voor twee eerstgenoemde wijken hangt dit samen met het groot aantal bedrijven dat hier gevestigd is.

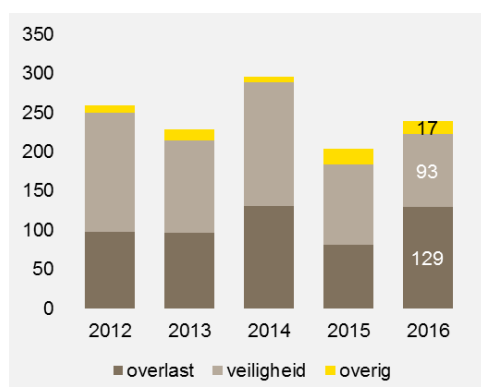
Figuur 2.3: Diefstallen/inbraken/overvallen in bedrijven (bron: politieregistratie)

Figuur 2.4: Diefstallen/inbraken/overvallen per 100 vestigingen (2016) (bron: politieregistratie)

Thema 2.3: Veilig uitgaan

In 2016 werden er in het uitgaansgebied tijdens de uitgaansuren 239 uitgaansgerelateerde incidenten geregistreerd bij de politie. Dit zijn er 35 (17%) meer dan het jaar ervoor. De toename komt voor rekening van de overlastgerelateerde incidenten. Daarbinnen valt vooral de toename van het aantal bekeuringen voor wildplassen op. Dit betekent echter niet automatisch dat wildplassen ineens meer voorkomt. In mei 2015 zijn de plaskruizen verwijderd uit het uitgaansgebied. In datzelfde jaar hebben er ook, gedurende een aanzienlijk deel van het jaar, CAO-acties gelopen onder politiepersoneel waarbij landelijk is afgesproken om geen bekeuringen uit te schrijven. De stijging in 2016 hoeft dus niet voort te komen uit een vermindering van het aantal gevallen van wildplassen in 2016.

Figuur 2.5: Aantal incidenten uitgaansgebied tijdens uitgaanstijden (bron: politieregistratie)

Het aantal meldingen van geluidsoverlast is na een daling in 2015, in 2016 weer toegenomen. In 2012, 2013 en 2014 waren deze meldingen voor een groot deel toe te schrijven aan één specifieke horecagelegenheid. Daarnaast zien we dat er in 2016, na een daling in 2015, ook weer meer diefstallen van fietsen en bromfietsen zijn geregistreerd. Het aantal (eenvoudige) mishandelingen en belediging/bedreigingen is het laagste sinds 2012. De meeste incidenten vinden plaats rond de Steenweg en het Havengebied.

Er zijn afgelopen jaren een aantal avonden/nachten geweest waarop zich relatief veel incidenten voordeden. Dit heeft dan bijvoorbeeld te maken met een opstootje waarbij meerdere mensen betrokken zijn en dat voor overlastgevende en/of onveilige situaties heeft gezorgd. Dit soort avonden/nachten gaan vaak samen met een evenement of feestdag waardoor het drukker is dan op een gemiddelde uitgaansavond.

In het najaar van 2016 is de politie context-gedreven gaan werken. Dit betekent dat de politie potentieel minder aanwezig is in het uitgaansgebied. Horecaondernemers en beveiligers hebben het gevoel dat de veiligheid en leefbaarheid daardoor onder druk staan. Een extra analyse laat vanaf december 2016 een stijging zien van het aantal incidenten. Ook het aantal incidenten waarbij de politie niet ter plaatse is geweest, is naar verhouding groter dan in de periode voor de veranderende inzet. Dit laatste betreft echter voornamelijk wildplassen. Of er een oorzakelijk verband is met de veranderende inzet van de politie, is onduidelijk. Zo zien we bijvoorbeeld ook dat er in 2014, een jaar waarin de politie op 'normale' sterkte in het gebied aanwezig was, relatief veel incidenten waren.

Thema 2.4: Veilige evenementen

Voor dit thema zijn vanuit de politieregistratie en de Veiligheidsmonitor geen relevante cijfers beschikbaar..

2.2 Veiligheidsproblematiek: hoofdlijn, aandachtspunten

Accenten/aandachtspunten in het veiligheids- en risicobeeld binnen dit veiligheidsveld zijn, op basis van de cijfermatige analyse in combinatie met kwalitatieve verdieping/oordelen:

- **m.b.t. Veilig winkelgebied:**
 - Het aantal winkeldiefstallen en -inbraken is redelijk stabiel in afgelopen jaren in Helmond. Wel ligt dit, in vergelijking met andere steden, relatief hoog.
 - Naast vermogenscriminaliteit doet zich overlast van jeugd voor in winkelgebied.
- **m.b.t. Veilige bedrijventerreinen:**
 - Het aantal bedrijfsinbraken nam in de eerste helft van 2017 licht toe. Ten opzichte van andere steden komt dit delict niet opvallend veel voor in Helmond.
 - Op de bedrijventerreinen doet zich leegstand voor, hetgeen criminaliteit in de hand kan werken. Er soms signalen van vormen van ondermijning, bijvoorbeeld in relatie tot hennep.
 - 's Nachts geparkeerde vrachtauto's veroorzaken soms enige overlast.
 - Er zijn de afgelopen jaren enkele grote industriebranden geweest.
- **m.b.t. Veilig uitgaan:**
 - Het aantal geweldsincidenten rond het uitgaan is afgenomen in de afgelopen jaren. Daar staat een beperkte stijging van overlastincidenten tegenover.
 - Specifieke overlast is er soms van groepen jongeren uit de binnenstad of wijken daaromheen. Dit kan tot bedreigende situaties leiden.
 - In afgelopen maanden ervaren betrokken partijen groeiend aantal incidenten overlast/geweld of risico daarvan; daarbij wordt verband gelegd met afgeschaalde politieaanwezigheid, welk verband echter niet vast staat.

- **m.b.t. Veilige evenementen:**
 - Hoewel Helmond jaarlijks een substantieel aantal evenementen (20 a 25) met een zeker risico kent (zgn. B-evenementen), is het aantal incidenten gerelateerd aan evenementen zeer beperkt. Wel is er soms een wisselwerking met overlast/incidenten het uitgaansgebied als gevolg van de grotere drukte (zie ook hiervoor).

2.3 Aanpak: accenten en aandachtspunten

Accenten en aandachts-/verbeterpunten in de lopende aanpak op dit veiligheidsveld zijn:

- **Veilig winkelgebied:**
 - Coördinatie op items 'schoon, heel, veilig' vindt onder plaats vanuit het centrummanagement en wijkwinkelmanagement; beide managers onderhouden de contacten tussen ondernemers, gemeente, politie en andere partijen; via periodieke (stuurgroep)overleggen;
 - Voor de wijkwinkelgebieden wordt niet de Keurmerk Veilig Ondernemen-systematiek (KVO) gevolgd; hiervoor bleek te weinig draagvlak. Elders in de stad bestaan deze initiatieven wel in de vorm van gecertificeerde winkelgebieden;
 - Voor beveiliging wordt o.m. gebruik gemaakt van privaat cameratoezicht (bescherming eigendommen); er zijn geen (andere) arrangementen voor collectieve beveiliging.
- **Veilige bedrijventerreinen:**
 - Gemeente, politie, brandweer en ondernemers werken samen aan 'schoon, heel en veilig' conform de KVO-systematiek; de KVO-koepel Helmond omvat de verschillende bedrijventerreinen; andere accenten in de samenwerking zijn 'energiebewust en duurzaam', 'huisvesting' en 'werkgelegenheid';
 - Uitvoerende taken zijn belegd bij het parkmanagement, dat eveneens gemeentebreed op de bedrijventerreinen acteert;
 - De verschillende voorzieningen worden gefinancierd vanuit het ondernemersfonds van de gemeente;
 - Inzet privaat cameratoezicht (bescherming eigendommen), geen (andere) vormen van collectieve beveiliging;
 - Specifieke veiligheidsthema's die worden opgepakt vanuit de publiek-private samenwerking zijn brandveiligheid en crisisbeheersing (mede naar aanleiding van recente industriebranden), preventie hennepplantages (ambitie op toe te werken naar een 'basisniveau' voor vastgoedeigenaren).
- **Veilig uitgaan:**
 - Koninklijke Horeca Nederland, de Helmondse horecaondernemers, politie, Openbaar Ministerie en gemeente werken vanaf 2012 samen aan de veiligheid rond het uitgaan conform de KVO-systematiek (Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan); doelen en maatregelen staan beschreven in het Plan van Aanpak 2013-2017;
 - Accenten in de aanpak zijn beheer en onderhoud, enge (donkere) plekken, cameratoezicht, aanpak wildplassen, aanpak agressie en geweld; daarnaast ook aandacht voor brandveiligheid;
 - Als gevolg van 'context-gedreven werken' is de politie niet meer structureel aanwezig met een horecadetachment in de weekenden; essentie is dat opschaling plaatsvindt zodra nodig; de politie is met het oog op 'voeling' met het feitelijke dreigingsniveau regelmatig aanwezig tijdens de uitgaansavonden.
- **Veilige evenementen:**
 - In 2016 is nieuw evenementenbeleid vastgesteld conform de kaders van de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost; belangrijke elementen zijn categorisering evenementen (resp. meldplichting, A, B en C), een robuuste kalendercyclus (inclusief digitale 'backoffice'/databank met relevante operationele info voor hulpdiensten en gemeenten);

- Via het tweewekelijkse Integrale Veiligheidsoverleg Evenementen stemmen gemeente, politie, brandweer en GGD af over veiligheidsmaatregelen van evenementen; daarnaast frequent tactisch/strategische overleg;
- *Blijvend aandachtspunt*: integraal werken in de stadia voorbereiding, uitvoering en nafase, met als basis een adequate organisatorische inbedding samen met partners.

2.4 Mogelijke prioriteiten veiligheidsveld 2

De brede inventarisatie binnen dit veiligheidsveld heeft *geen* aan te bevelen prioriteiten voor het nieuwe Masterplan Veiligheid aan het licht gebracht.

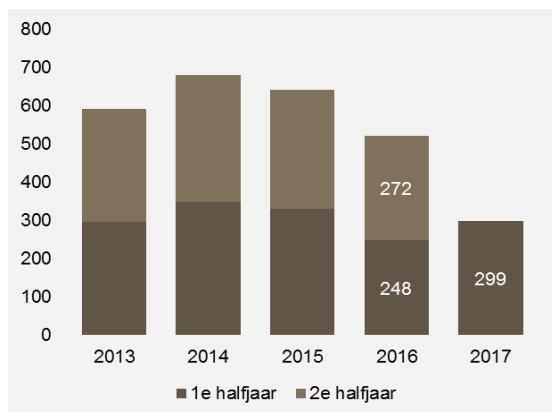
3. Veiligheidsveld 3: Jeugd en veiligheid

In dit veiligheidsveld staan veiligheidsvraagstukken in relatie tot jeugd centraal. Te onderscheiden veiligheidsthema's zijn:

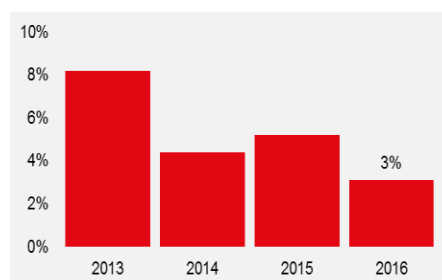
- **Jeugdoverlast en -problematiek:** Bij jeugdoverlast gaat het vooral om overlast in *groepsverband*, zowel in 'milde' vorm als hardnekkiger, 'zwaarder'. Het kan gaan om geluidsoverlast, intimiderend aanwezig zijn, zwerfvuil achterlaten en soms ook vernielingen en andere vormen van criminaliteit. Kenmerkend voor de minder zware groepen is dat ze in principe goed aanspreekbaar/corrigeerbaar zijn door de omgeving. Bij de zwaardere vormen is er meer 'eigen systeem' (hiërarchie) in de groepen en zijn ze lastiger te corrigeren. Ook is er veelal (lichte) criminaliteit in het spel. Het onderdeel 'jeugdproblematiek' heeft vooral betrekking op *individuele* problematische jongeren. Het gaat om jongeren met problemen op meerdere leefgebieden die niet zelden ook 'veelpleger' zijn. Ze vormen mogelijk de harde kern van jeugdgroepen, soms zelfs criminele groepen. Het betreft zgn. 'complexe casuïstiek' die een integrale PGA (evt. Top X-aanpak) behoeft.
- **Jeugd, alcohol en drugs:** Hierbij gaat het bijvoorbeeld om overlast van alcohol- en drugsgebruik in de openbare ruimte, eventueel in uitgaansgebied/-gelegenheden. Het drank- en drugsgebruik kan in verband staan met geweld, vernielingen, geluidsoverlast. De beheersing van het gebruik en de overlast is een belangrijke opgave van de gemeente. Een ander onveiligheidsaspect speelt daarbij ook een belangrijke rol: de gezondheidsrisico's van (overmatig) alcohol- en drugsgebruik.
- **Veilig in en om de school:** Jeugd kan dader zijn en slachtoffer van onveiligheid; thuis, in de buurt, bij het stappen maar ook op school. Mogelijke veiligheidsproblemen op en rond scholen zijn pesten, geweldpleging, diefstal, overlast (voor omwonenden), vernielingen en verkeersonveiligheid.

3.1 Veiligheidsproblematiek: cijfermatig beeld

Thema 3.1: Jeugdoverlast en -problematiek

Figuur 3.1: Incidenten jeugdoverlast (bron: politieregistratie)

Figuur 3.2: % inwoners dat veel overlast ervaart van jongeren (bron: Veiligheidsmonitor)

In de eerste helft van 2017 waren er in totaal 299 incidenten in relatie tot overlast rond jeugd; dit is een optelsom van incidenten *vandalisme/baldadigheid* en incidenten *jeugdoverlast*. Vooral het aantal meldingen van jeugdoverlast laat een toename zien (+35%). Op drie wijken na is in alle wijken een stijging te zien. Over een langere periode bezien is vooral Rijpelberg opvallend: in deze wijk stijgt het aantal meldingen al vier jaar op rij. Dit betreft vooral Rijpelberg-West. In Helmond-West lag het aantal meldingen in de eerste helft van 2017 al hoger dan de jaartotalen van 4 jaren daarvoor. Dit is waarschijnlijk gelieerd aan de hanggroep op de Haaglaan dat ook breed is uitgemeten in de media.

In 2016 geeft 3% van de Helmonders aan veel overlast te ervaren van rondhangende jongeren. Dit aandeel was in 2013 8%. 28% van de Helmonders vindt dat er goede voorzieningen zijn voor jongeren in de buurt, 32% van de Helmonders is het hier niet mee eens. Beide percentages zijn vergelijkbaar met andere qua aantal inwoners vergelijkbare gemeenten.

De meeste incidenten vandalisme/baldadigheid vonden plaats in de Binnenstad en Dierdonk. In Dierdonk zagen we zowel in 2014 als 2016 en de eerste helft van 2017 een stijging. In de eerste 6 maanden van 2017 staat Dierdonk bovenaan de lijst met incidenten vandalisme/baldadigheid. Mogelijk speelt de aangiftebereidheid in deze wijk een rol. Het aantal meldingen jeugdoverlast is in Dierdonk wel al enkele jaren aan het dalen.

In 2016 zijn er 107 Helmondse jongeren van 12 tot 18 jaar doorverwezen naar Halt. In 2015 en 2014 waren dit er respectievelijk 151 en 129.

Thema 3.2: Jeugd, alcohol en drugs

Voor dit thema zijn vanuit de politieregistratie en de Veiligheidsmonitor geen relevante cijfers beschikbaar.

Thema 3.3: Veilig in en om de school

Voor dit thema zijn vanuit de politieregistratie en de Veiligheidsmonitor geen relevante cijfers beschikbaar.

3.2 Veiligheidsproblematiek: hoofdlijn, aandachtspunten

Hoofdlijnen en aandachtspunten in het veiligheids- en risicobeeld binnen dit veiligheidsveld zijn, op basis van de cijfermatige analyse in combinatie met kwalitatieve verdieping/oordelen:

- ***m.b.t. Jeugdoverlast en -problematiek:***
 - De jeugdoverlast is in de eerste helft van 2017 toegenomen; er is een groei van het aantal meldingen; op verschillende plekken in de stad - in en rond het centrum, in uitgaansgebied - wordt soms stevige overlast ervaren; in 2015 en 2016 was er juist sprake van een verbetering van het beeld (objectief en subjectief, ook wat betreft de verwijzingen naar Halt bijvoorbeeld);
 - Er zijn enkele jeugdgroepen in beeld; het precieze aantal fluctueert, net als de samenstelling; de overlast en eventuele betrokkenheid bij criminaliteit wisselen maar zijn ook niet scherp in beeld; er zijn indicaties voor drugsgebruik en ook -dealen;
 - Rond één grotere groep (30 a 40 jongeren en 'oudere' jongeren, voornamelijk afkomstig uit de binnenstad), bestaan substantiële zorgen: leden van deze groep zijn betrokken bij ernstiger vormen van overlast, geweld en vermogenscriminaliteit.
- ***m.b.t. Jeugd, alcohol en drugs:***
 - De resultaten van het E-MOVO-onderzoek 2016 (GGD BZO) wijzen uit dat het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren in Helmond iets hoger ligt dan gemiddeld in Brabant Zuidoost; bijv.: % jongeren in de leeftijd van 14 tot 16 jaar dat 5 glazen of meer bij één gelegenheid drinkt: 35% versus 32%; en: % jongeren 14-16 jaar dat softdrugs gebruikt: 6% versus 4%;
 - Bij de in beeld zijnde problematische jeugd/jeugdgroepen spelen alcohol- en/of drugsgebruik mede een rol.
- ***m.b.t. Veilig in en om de school:***
 - In en rond onderwijsinstellingen (met name VO en MBO) doen zich, in wisselende intensiteit, veiligheidsvraagstukken voor; enkele accenten:
 - cyberpesten/sexting;
 - overlast in woongebied rond scholen door o.a. groepsvorming, blowen, zwerfvuil;
 - onveiligheidsgevoel leerlingen binnen de scholen zelf;
 - drugshandel/-gebruik;
 - verkeersveiligheidsvraagstukken irt fietsen/fietspaden en parkeren rond de school.

3.3 Aanpak: accenten en aandachtspunten

Accenten en aandachts-/verbeterpunten in de lopende aanpak op dit veiligheidsveld zijn:

- **Jeugdoverlast en -problematiek:**
 - De inzet op problematische jeugd kent enerzijds een *groepsgerichte* component, anderzijds een *persoons- en systeemgerichte* component; de groepsgerichte aanpak is vooral preventief, de persoons- en systeemgerichte aanpak kent zowel preventieve als repressieve elementen; de verbindingen tussen de groeps- en persoons- en systeemgerichte aanpak zijn niet optimaal;
 - Het jeugdpreventieteam (JPT) heeft de regie over inzet op jeugdgroepen; dit multidisciplinaire team monitort jeugdgroepen en bepaalt en evalueert maatregelen; er wordt behoedzaam met informatie omgesprongen (met als onbedoeld effect dat ernstiger signalen soms niet tijdig tot interventies op individuele personen leiden); aandachtspunt is de verbinding tussen preventie en repressie;
 - Belangrijke vertakkingen van de persoons- en systeemgerichte aanpak zijn de Integrale Preventie Risicovolle Jeugd (IPRJ) en de PGA- en COM-aanpak; de IPRJ is een succesvolle, intensieve, hoofdzakelijk preventieve aanpak (vrijwillig kader) van complexe casuïstiek/gezinnen; een zevental gezinnen is gedurende langere tijd begeleid vanuit deze aanpak: per gezin is een passend samenstel van maatregelen doorgevoerd; waar strafrecht bij het zorgvraagstuk komt, wordt opgeschaald naar een COM-aanpak (Casus Op Maat); het Zorg- en Veiligheidshuis voert daarbij procesregie, casusregie is belegd bij de meest geschikte partner; ook is een PGA-aanpak mogelijk; hierbij is net als bij de COM-aanpak verbinding van veiligheid en zorg aan de orde; bij de PGA ligt de casusregie 'vast' bij de gemeente;
 - In komende tijd ondergaat het 'systeem' van persoons- en systeemgerichte aanpak veranderingen als gevolg van de implementatie van sociale wijkteams 'nieuwe stijl' en het Multiprobleemteam als nieuw lokaal opschalingsniveau; belangrijk uitgangspunt is dat maatwerk aanpakken zoals de IPRJ zo 'laag' mogelijk (1^e lijn) belegd/uitgevoerd worden, dat wil zeggen: waar mogelijk in het wijkteam.
- **Jeugd, alcohol en drugs:**
 - *Drank- en horecawet*: enerzijds controles op de leeftijdsgrens van 18 jaar bij alcoholverstrekkende bedrijven (horeca en winkelbedrijven), anderzijds inzet op preventie/voorlichting als onderdeel van onder meer de KVV; belangrijke basis vormt het wettelijk verplichte preventie- en handavingsplan;
 - *Voorlichting*: in samenwerking met onderwijsinstellingen wordt voorlichting over de risico's van alcohol en drugs verzorgd (relatie met 'gezonde school'), binnen de werkgroep alcohol en jeugd worden met politie, GGD, Novadic Kentron, LEV, Halt en voortgezet onderwijs preventieve acties uitgezet;
 - Andere accenten in de aanpak:
 - Deelname aan Zorg- en Adviesteam
 - E-MOVO-onderzoek GGD
- **Veilig in en om de school:**
 - In zowel het primair als voortgezet onderwijs wordt gewerkt met vaste 'driehoekjes' van jeugdarts, zorgcoördinator en gezinscoach; focuspunten zijn verslavingsrisico's, gezinsproblematiek, sociale veiligheid in en om de school;
 - *Project Gezonde school*: ...
 - *Convenant Veiligheid in en om de school*: ...
 - *Algemeen*: de opgave voor komende jaren van het lokale onderwijsveld is complex en hangt samen met bredere maatschappelijke vraagstukken; de school kan het 'niet alleen' - nodig is een goed samenspel tussen onderwijs, ouders, bedrijfsleven, zorg & welzijn, veiligheid en gemeente;
 - De gemeente stimuleert scholen om deel te nemen aan de verkeersveiligheidsprogramma's BVL en TT (Brabants VerkeersveiligheidsLabel voor basisonderwijs en Totally Traffic voor voortgezet onderwijs) van de provincie; in 2018 nemen 26 scholen in Helmond deel aan BVL en 2 scholen aan Totally Traffic.

3.4 Mogelijke prioriteiten veiligheidsveld 3

Mogelijke prioriteiten binnen dit veiligheidsveld op basis van de brede inventarisatie zijn:

- **‘Problematische jeugd en jeugdgroepen’**
met aspecten als jeugdoverlast en -criminaliteit, individuele probleemjongeren, risico’s drank- en drugsgebruik, geweld (jeugd als dader én als slachtoffer), ...

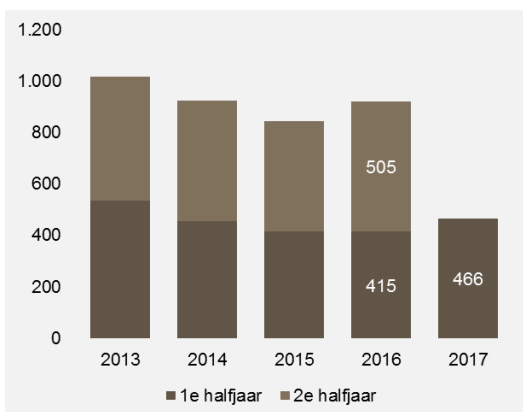
4. Veiligheidsveld 4: Fysieke veiligheid

Dit veiligheidsveld concentreert zich op fysieke veiligheidsvraagstukken. Thema's binnen dit veiligheidsveld zijn:

- **Verkeersveiligheid:** Verkeersveiligheid heeft betrekking op de veiligheid van verkeer voor verkeersdeelnemers in het algemeen, voor specifieke doelgroepen en in bepaalde gebieden (woongebied, scholen, winkelgebied e.d.). Deze veiligheid wordt beïnvloed door fysieke factoren (infrastructuur) en het rijgedrag van verkeersdeelnemers. Onderscheiden kunnen worden objectieve verkeersveiligheid, subjectieve verkeersveiligheid en verkeers- en parkeeroverlast.
- **Brandveiligheid:** Dit thema heeft enerzijds betrekking op de ontwerptechnische en gebruikstechnische brandveiligheid van bepaalde soorten gebouwen (zoals woongebouwen en gebouwen met horecabestemming) en anderzijds op de voorwaarden voor effectieve repressie. Om de brandveiligheid te borgen zien gemeente, brandweer en omgevingsdienst toe op proactie en preventie en geven zij voorlichting aan doelgroepen (maatschappelijke awareness en betrokkenheid). Daarnaast prepareert de brandweer zich op de bestrijding (repressie) van branden.
- **Externe veiligheid:** Bij dit thema staan de risico's van gevaarlijke stoffen centraal. Gevaarlijke stoffen worden opgeslagen en/of bewerkt in inrichtingen en vervoerd via weg, water, spoor, lucht en buisleidingen. Te onderscheiden zijn het 'groepsrisico' (GR) en het 'plaatsgebonden risico' (PR). In beide gevallen gaat het om de 'naar buiten gerichte' (ofwel externe) veiligheidsrisico's van de gevaarlijke stoffen.
- **Rampenbestrijding en crisisbeheersing:** Gemeenten zijn verantwoordelijk voor brandweerzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening (Wet veiligheidsregio's en Besluit veiligheidsregio's) maar zijn verplicht deze taken te laten uitvoeren door de veiligheidsregio, met uitzondering van het onderdeel bevolkingszorg (i.e. de 'gemeentelijke processen') van de crisisbeheersingsorganisatie. Dit onderdeel wordt door de gemeente, in samenwerking met andere gemeenten en de veiligheidsregio, op peil gebracht en gehouden.

4.1 Veiligheidsproblematiek: cijfermatig beeld

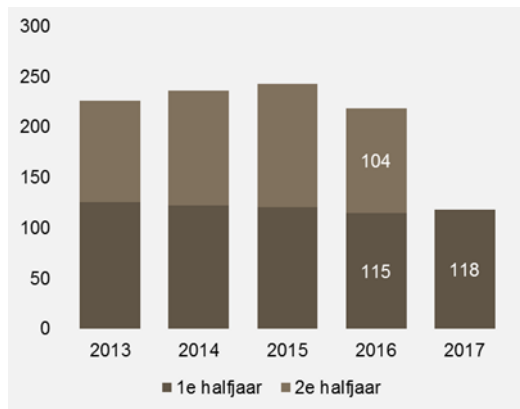
Thema 4.1: Verkeersveiligheid

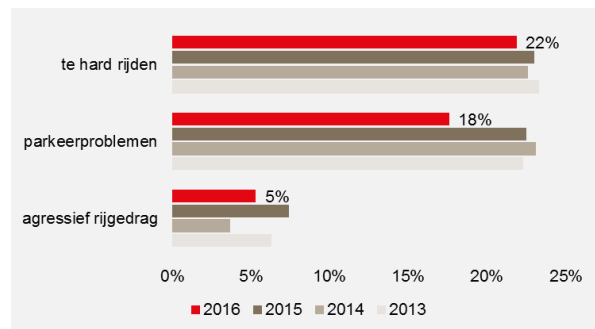
Figuur 4.1: Incidenten/misdrijven verkeersongevallen
(bron: politieregistratie)

Het aantal verkeersongevallen lijkt, in overeenstemming met de landelijke trend, sinds 2015 toe te nemen. In de eerste helft van 2017 waren er in Helmond 226 geregistreerde ongevallen en 240 ongevallen waarbij een betrokkene de plaats van het ongeval heeft verlaten. De meeste incidenten vinden plaats in de Binnenstad.

Uit de zgn. BLIQ-rapportage komt naar voren dat er in de periode 2014 tot en met 2016 gemiddeld 460 ongevallen per jaar waren. In de eerste helft van 2017 zijn er 232 geregistreerd. Het aantal gewonden lag in 2014 en 2015 rond de 55, in 2016 was dit 78 en halverwege 2017 zijn dit er 35.

Figuur 4.2: Incidenten verkeersoverlast (bron: politieregistratie)

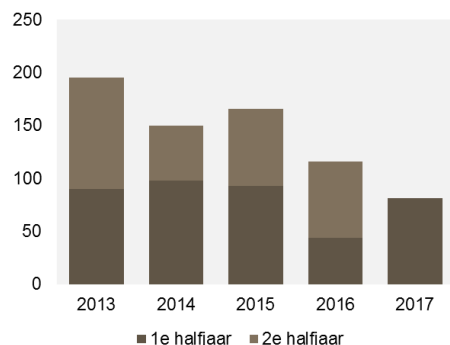

Figuur 4.3: % inwoners dat veel overlast ervaart van verkeersaspecten (bron: Veiligheidsmonitor)

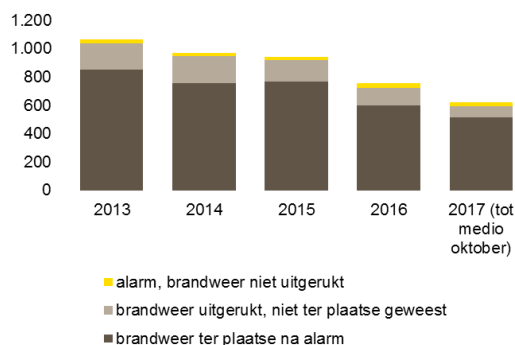
In de eerste helft van 2017 zijn er in Helmond 118 incidenten geregistreerd rondom parkeerproblemen en verkeersstremmingen. Dit zijn er 3% meer dan in de eerste helft van 2016. Het aantal geregistreerde parkeerproblemen laat al enkele jaren een daling zien. De meeste verkeersoverlast wordt geregistreerd in de Binnenstad.

Helmonders hebben vooral last van hardrijders en van parkeerproblemen. 54% van de Helmonders geeft aan dat er parkeerproblemen voorkomen in de eigen buurt, 18% geeft aan daar veel last van te ondervinden.

Thema 4.2: Brandveiligheid

Figuur 4.4: Aantal branden/ontploffingen (bron: politieregistratie)

Figuur 4.5: Uitrukgegevens Brandweer Helmond (bron: Veiligheidsregio)

In de eerste helft van 2017 zijn er in Helmond 81 branden/ontploffingen geweest. Het merendeel betrof brandstichting. Het aantal brandstichtingen laat een opvallende stijging zien: in de eerste helft van 2017 waren er al meer incidenten dan in heel 2016. De meeste branden vonden plaats in de Binnenstad, specifiek *brandstichting* vooral in Rijpelberg (i.e. Rijpelberg-West). In de eerste helft van 2017 waren er 20 incidenten waarbij personenauto's in brand zijn gestoken of het vermoeden van brandstichting bestaat. Ook dit aantal is hoger dan in heel 2016 (14). Opvallend waren daarnaast de enkele grote industriebranden in afgelopen jaren.

In 2016 kreeg de Brandweer in Helmond 754 meldingen binnen voor brand of hulpverlening. Dit aantal daalt de laatste jaren. Dit komt met name door een afname van het aantal automatische meldingen. In 2012 is de verplichting komen te vervallen dat brandmeldinstallaties zijn aangesloten op de meldkamer. Hierdoor rukt de brandweer minder vaak onnodig uit.

Thema 4.3: Externe veiligheid

Voor dit thema zijn vanuit de politieregistratie en de Veiligheidsmonitor geen relevante cijfers beschikbaar.

Thema 4.4: Rampenbestrijding en crisisbeheersing

Voor dit thema zijn vanuit de politieregistratie en de Veiligheidsmonitor geen relevante cijfers beschikbaar.

4.2 Veiligheidsproblematiek: hoofdlijn, aandachtspunten

Hoofdlijnen en aandachtspunten in het veiligheids- en risicobeeld binnen dit veiligheidsveld zijn, op basis van de cijfermatige analyse in combinatie met kwalitatieve verdieping/oordelen:

- **m.b.t. Verkeersveiligheid:**
 - *Objectieve verkeersveiligheid:* (lichte) toename van het aantal verkeersongevallen; dit komt overeen met de landelijke trend; er zijn geen zogenaamde ‘VerkeersOngevallenConcentraties’ (VOC’s) in Helmond; de meeste verkeersslachtoffers vallen in de leeftijdscategorie 12 t/m 24 jaar; de meeste verkeersslachtoffers behoren ook tot de groep *kwetsbare* verkeersdeelnemers zoals voetgangers en (brom)fietzers;
 - *Subjectieve verkeersveiligheid:* de ‘ervaren’ verkeersoverlast - op aspecten als ‘te hard rijden’, ‘parkeerproblemen’, ‘agressief rijgedrag’ - neemt af.
- **m.b.t. Brandveiligheid:**
 - In 2017 is er een opvallende stijging van het aantal gevallen van brandstichting (onder meer voertuigen); ten aanzien van de achtergrond daarvan: ...
 - Grootste ‘gewone’ risicofactoren voor binnenbrand zijn koken en stoken; het risico wordt daarbij mede beïnvloed door factoren als inkomen, gezinssamenstelling, leeftijd en vrije- versus sociale (huur)sector;
 - Als gevolg van decentralisaties/ontwikkelingen in het sociaal domein zijn de brandveiligheidsrisico’s toegenomen (algemene veronderstelling vanuit Brandweer Nederland): méér verminderd zelfredzame huishoudens wonen immers langer thuis;
 - Andere aandachtspunten/risico’s op het gebied van brandveiligheid zijn:
 - Bedrijvenverzamelgebouwen;
 - Kamerverhuurbedrijven;
 - Horeca (bijvoorbeeld in relatie tot versiering of vrijhouden vluchtwegen).
- **m.b.t. Externe veiligheid:**
 - *Bedrijven;* Helmond telt enkele Bevi-bedrijven (Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen) en twee bedrijven die onder de werking van het Brzo (Besluit Risico’s Zware Ongevallen) vallen; er is nergens overschrijding van het plaatsgebonden risico (PR10-6) en/of onverantwoord hoog groepsrisico rond deze inrichtingen;
 - *Vervoer;* Langs en door de stad lopen vastgestelde routes (verschillende modaliteiten, waaronder spoor/Brabantroute) waarover gevaarlijke stoffen mogen worden vervoerd; de wijze waarop daarbij rekening moet worden gehouden met externe veiligheid in relatie tot de omgeving, is geregeld in het Basisnet; langs het spoor kunnen zich dilemma’s voordoen bij de ontwikkeling van onder meer woon- en evenementenlocaties/-voorzieningen;
 - *Overige aandachtspunten:*
 - Het vervoer van gevaarlijke stoffen over de Brabantroute is toegenomen als gevolg van tijdelijke obstructie van de aansluiting van de Betuwelijn in Duitsland.

4.3 Aanpak: accenten en aandachtspunten

Accenten en aandachts-/verbeterpunten in de lopende aanpak op dit veiligheidsveld zijn:

- **Verkeersveiligheid:**
 - Basisprincipe is 'duurzaam veilig'; lijnen in de aanpak van verkeersveiligheid zijn dan:
 1. *Education ofwel gedragsbeïnvloeding* via educatie, voorlichting, scholing, etc., specifiek gericht op kwetsbare groepen;
 2. *Engineering ofwel infrastructurele maatregelen* bij Groot Onderhoudsprojecten; bij herinrichting wordt altijd een verkeerskundige betrokken; bestaande onveilige infrastructurele situaties worden aangepakt;
 3. *Enforcement ofwel handhaving* overtredingen;
 - Beleidskader: *Helmond Verbonden*; Mobiliteitsvisie 2016-2025
 - Specifieke aandachtspunten:
 - kwetsbare verkeersdeelnemers zoals fietsers
 - schoolomgevingen
 - scooterbezit en snelle elektrische fietsen (*speed pedelec*)
 - VerkeersOngevallenLocaties
 - toepassen van innovatieve verkeersveiligheidsmaatregelen
 - snelheid op hoofdwegen en in woonwijken
- **Brandveiligheid:**
 - > *Risicobeheersing (proactie/preventie):*
 - uitgevoerd door Veiligheidsregio Brabant Zuidoost in samenwerking met gemeente en ketenpartners;
 - leidend is het principe van *Brandveilig Leven* ('meer naar de voorkant'): essentie is maatschappelijke partners (bewoners, ondernemers, instellingen) meer in positie te brengen door verbeterd risicobewustzijn en handelingsperspectief; accenten in de aanpak daarbij zijn:
 - controle en handhaving brandveilig gebruik
 - advisering en toezicht veilig bouwen
 - advisering en toezicht evenementen
 - voorlichting op scholen
 - voorlichting na brand
 - *algemeen*: volgen van netwerkbenadering, in samenwerking met gemeente en de partners van de gemeente; impliceert bijv. het benutten van de mogelijkheden van wijkteams en buurtpreventie, aansluiten bij contactmomenten van de gemeente met burgers, e.d.
 - aandachtspunten:
 - verdere versteviging netwerkbenadering; slimmer samenwerken, tastbare doorwerking op de werkvloer;
 - beschikbare (beschreven) instrumenten voor risicocommunicatie beter benutten/laten 'landen' in Helmond; betreft onder meer de zelfredzaamheid van bewoners in de spoorzone;
 - beter meten van/zicht verkrijgen op effecten van inspanningen;
 - nadrukkelijke aandacht voor jeugd als doelgroep alsmede voor (andere) kwetsbare groepen.
 - > *Incidentbestrijding (preparatie/repressie):*
 - uitgevoerd door Veiligheidsregio Brabant Zuidoost;
 - geoefendheid, capaciteit, materialen en voorzieningen zijn op orde;
 - aandachtspunten:
 - versteviging *regionale scope* bij analyse en doorvertaling van slagkracht en dekkingsgraad; regionale scope is mede van belang vanwege het (landelijke) vraagstuk van de vrijwilligerscapaciteit

- **Externe veiligheid**
 - *De basis:*
 - *EV-inrichtingen:* Helmond telt enkele Bevi-bedrijven (Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen) en twee Brzo-bedrijven (Besluit Risico's Zware Ongevallen); veiligheidscontouren zijn bekend, vergunningverlening en maatregelen (veiligheidsniveau) op orde;
 - *doorvertaling risico's naar ruimtelijke ordening:* advisering externe veiligheid en ruimtelijke ordening door Veiligheidsregio Brabant Zuidoost, toezicht externe veiligheid en ruimtelijke ordening door Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant;
 - *risicocommunicatie:* door Veiligheidsregio en gemeente;
 - *bestuurlijke verantwoording veranderend groepsrisico:* aan de hand van het daartoe opgestelde uitvoeringsbeleid (2014)
 - *Aandachtspunten:*
 - betere preventie van en preparatie op spoorcalamiteiten (nieuwe wooncomplexen, meer vervoer gevaarlijke stoffen over Brabanthoute);
 - instrumenten voor risicocommunicatie beter benutten.
- **Rampenbestrijding en crisisbeheersing:**
 - Gemeente geeft vorm aan onderdeel *Bevolkingszorg* binnen de multidisciplinaire crisisbeheersingsorganisatie; in samenwerking met Veiligheidsregio en andere gemeenten worden voorwaarden voor effectieve Bevolkingszorg op peil gehouden; Helmond is regionaal trekker van het proces Opvang & Verzorging (inclusief verplaatsing mens en dier);
 - Conform landelijk rapport *Bevolkingszorg op Orde 2.0* (Veiligheidsberaad) richt de Bevolkingszorg zich meer op niet-zelfredzamen; minder intensieve en gedetailleerde preparatie, meer investeren in veerkracht, improvisatievermogen, professionaliteit; algemeen: meer *risicogericht* werken;
 - *Accenten:*
 - *Opleiden/Trainen/Oefenen:* gerichte trainingsprogramma's voor bevolkingszorg, waarbij aansluiting wordt gezocht bij het multidisciplinaire trainings- en oefenprogramma;
 - *Effectieve bemensing van processen;*
 - *Actuele planvorming;*
 - *Op peil houden faciliteiten;*
 - *Aandachtspunten:*
 - Stand van zaken is nu: de deelnemers in de crisisorganisatie (80 personen) zijn op de hoogte van hun taken en het systeem, voorzieningen/middelen zijn gerealiseerd; vervolgstap: praktische toepassing (i.e. het feitelijke 'rampenbestrijdingspotentieel') verder versterken, via oefening, communicatie, e.d.;
 - Snelheid responskracht: er wordt nu gewerkt met 'vrije instroom', geen piketfuncties; verkenning robuustere basis, minder afhankelijkheid van gelegenhedsoplossing vanuit V&N;
 - Meer informatiegestuurd optreden.

4.4 Mogelijke prioriteiten veiligheidsveld 4

De brede inventarisatie binnen dit veiligheidsveld heeft *geen* aan te bevelen prioriteiten voor het nieuwe Masterplan Veiligheid aan het licht gebracht.

5. Veiligheidsveld 5: *Integriteit en veiligheid*

Binnen dit veiligheidsveld vallen een aantal verschijnselen die meer fundamenteel onze rechtsorde en veiligheid bedreigen, namelijk:

- **Radicalisering en polarisatie:** Bij dit thema gaat het om ideologische groepen/stromingen personen in de samenleving die dermate zijn geradicaliseerd, dat zij door hun wijze van handelen of door hun uitingen zorgen voor maatschappelijke spanningen. Deze spanningen kunnen invloed hebben op de algemene veiligheid (bij toepassen van geweld) of het veiligheidsgevoel van de burgers. zij een bedreiging vormen of kunnen gaan vormen voor de veiligheid. Sprake kan zijn van dreigend geweld. Deze groepen vergroten de polarisatie in de samenleving, en zetten daarmee het sociaal weefsel onder druk. Stromingen die op die manier kunnen radicaliseren, zijn bijvoorbeeld: rechts-extremisme, islamisme/jihadisme, dierenrechtenradicalisme, asielrechtenradicalisme, links-extremisme.
- **Georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit:** Bij dit thema gaat het om vormen van georganiseerde criminaliteit die zich manifesteren in gemeenten/op het gemeentelijk grondgebied, met mogelijk een bedreigende uitstraling naar de (woon)omgeving. Denk aan drugsgerelateerde criminaliteit, mensenhandel, witwassen en vastgoedfraude, Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's). Mogelijk dat de fenomenen zich concentreren op bepaalde locaties zoals recreatieparken, bedrijventerreinen, buitengebied, waarbij deze locaties aangewezen kunnen zijn als zgn. 'handhavingssknelpunten'. Er kan in verschillende opzichten sprake zijn van verbindingen/wisselwerking met de lokale samenleving. De betreffende groepen/personen maken wellicht in bepaalde mate gebruik (misbruik) maken van gemeentelijke voorzieningen en beschikkingen (vergunningen en aanbestedingen). Sprake kan zijn van verweving van onder- en bovenwereld.
- **Veilige Publieke Taak:** Werknemers met een publieke taak worden regelmatig geconfronteerd met agressie en geweld bij het uitoefenen van hun taak. Denk aan verpleegkundigen, politiemensen, gemeentelijke handhavers, leraren, medewerkers van gemeenteloketten. Maar ook politieke ambtsdragers zoals raadsleden, burgemeesters en wethouders. De maatschappelijke omgeving kan zich intimiderend, bedreigend, soms letterlijk gewelddadig opstellen. Dit is onacceptabel, om meerdere redenen. Het functioneren van de man of vrouw zelf wordt erdoor beïnvloed. De uitvoering van publieke taken heeft ervan te leiden. De integriteit en 'goed bestuur' komen onder druk te staan. Het vertrouwen in de overheid kan aangetast raken (- staat de overheid nog wel voor robuuste uitvoering van haar taken?). En bij gedogen van het geweld groeit de 'onaantastbaarheid' van daders. Agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak hebben een ondermijnend effect op de overheid en moeten stevig aangepakt en zoveel mogelijk voorkomen worden.
- **Informatieveiligheid:** Gemeenten zijn, net als andere (overheids-)organisaties, kwetsbaar als het gaat om de (digitale) dienstverlening - met name het veilig/beveiligd uitvoeren van deze dienstverlening - en het beheer van persoonsgegevens. Als de overheid de digitale beveiliging hiervan niet voldoende kan borgen, is het vertrouwen in de overheid in het geding. Ook kan het de fysieke veiligheid van burgers en organisaties in gevaar brengen; bijvoorbeeld als besturingssystemen van sluizen en bruggen gehackt worden.
- **Ambtelijke en bestuurlijke integriteit:** Schending van integriteit kan samenhangen met belangenverstrengeling maar ook het gevolg zijn van 'niet-intentionele' verrommeling van processen. In dit laatste geval ontstaat de integriteitschending min of meer 'per ongeluk'. Integriteitschendingen kunnen gevolgen hebben voor de lokale veiligheid doordat bijvoorbeeld fysiek gevaarlijke situaties ontstaan of in stand blijven (vergunning voor onveilige gebouwen of bedrijfsvoering), criminele groepen bewegingsruimte krijgen (onvolkomen BIBOB-procedures), ambtenaren of bestuurders kwetsbaar worden voor verdere aantastingen van hun integriteit.

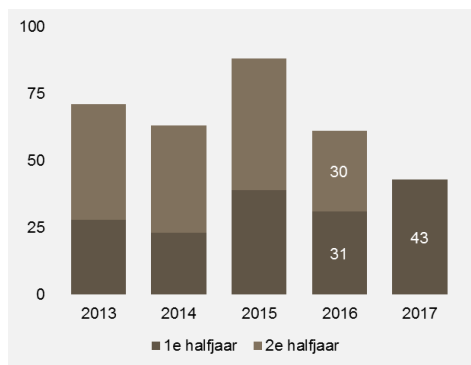
5.1 Veiligheidsproblematiek: cijfermatig beeld

Thema 5.1: Polarisation en radicalisering

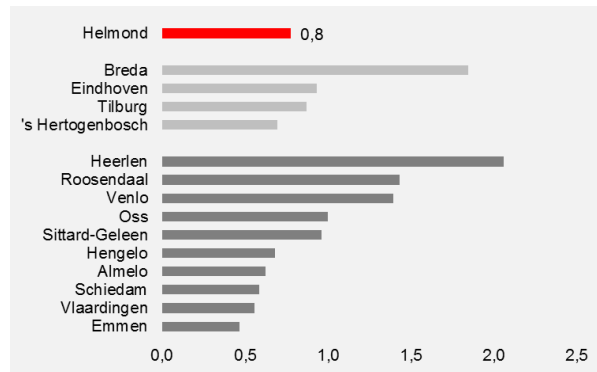
Voor dit thema zijn vanuit de politieregistratie en de Veiligheidsmonitor geen relevante cijfers beschikbaar.

Thema 5.2: Georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit

In de eerste helft van 2017 zijn er 43 drugs misdrijven geregistreerd. Dit zijn er 12 meer dan in de eerste helft van 2016. Het aantal misdrijven m.b.t. de vervaardiging van drugs ligt in de eerste helft van 2017 al hoger dan in heel 2016.

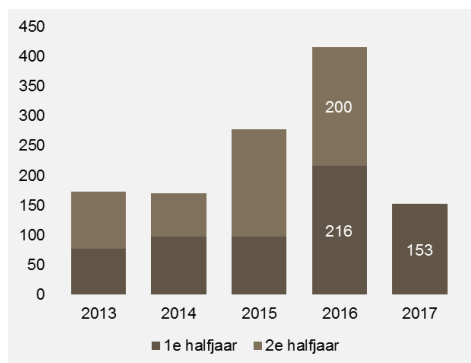

Figuur 5.1: Aantal misdrijven drugshandel (bron: politieregistratie)

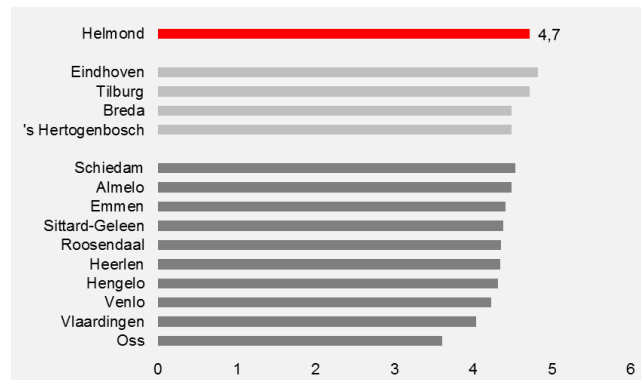

Figuur 5.2: Misdrijven drugshandel per 1.000 inwoners (2016) (bron: politieregistratie)

Binnen de B5 vinden in Breda relatief gezien de meeste drugs misdrijven plaats. Helmond heeft na 's-Hertogenbosch per 1.000 inwoners het laagste aantal geregistreerde drugs misdrijven. Binnen de groep referentiesteden neemt Helmond een middenpositie in. Grensgemeenten Heerlen, Roosendaal en Venlo hebben naar verhouding de meeste drugs misdrijven.

Figuur 5.3: Aantal fraudemisdrijven (bron: politieregistratie)

Figuur 5.4: Fraudemisdrijven per 1.000 inwoners (2016) (bron: politieregistratie)

In de eerste helft van 2017 zijn er in Helmond 153 fraudemisdrijven geregistreerd. Dit zijn er 29% minder dan in dezelfde periode in 2016. 2016 was een uitschieter. De stijging na 2014 wordt vooral veroorzaakt door de toevoeging van de categorie 'fraude met online handel' (in 2015). De verschillen met de B5 en de andere referentiesteden zijn klein.

Binnen Helmond zien we vooral voor 't Hout in 2016 een aanzienlijke stijging van het aantal fraudemisdrijven. Deze wijk had in 2016 ook het hoogste aantal misdrijven gerelateerd aan fraude. Andere jaren is dit de Binnenstad. In de eerste helft van 2017 is dit aantal weer gedaald.

Thema 5.3: Veilige publieke taak

Voor dit thema zijn vanuit de politieregistratie en de Veiligheidsmonitor geen relevante cijfers beschikbaar.

Thema 5.4: Informatieveiligheid

Voor dit thema zijn vanuit de politieregistratie en de Veiligheidsmonitor geen relevante cijfers beschikbaar.

Thema 5.5: Ambtelijke en bestuurlijk integriteit

Voor dit thema zijn vanuit de politieregistratie en de Veiligheidsmonitor geen relevante cijfers beschikbaar.

5.2 Veiligheidsproblematiek: hoofdlijn, aandachtspunten

Hoofdlijnen en aandachtspunten in het veiligheids- en risicobeeld binnen dit veiligheidsveld zijn, op basis van de cijfermatige analyse in combinatie met kwalitatieve verdieping/oordelen:

- **m.b.t. Radicalisering en polarisatie:**
 - Net als andere gemeenten heeft Helmond incidenteel te maken met een casus op het gebied van radicalisering;
 - Aandacht voor risico's van en antwoord op salafistische stroming;
 - Algemeen: risico van groeiende polarisatie door tweedeling samenleving, probleemaccumulatie in bepaalde wijken/gebieden
- **m.b.t. Georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit:**
 - Ondermijning kan zich op allerlei manieren manifesteren in gemeenten; kenmerkend zijn de verbindingen met en *misbruik* van de bovenwereld, gerichtheid op criminele winst (dus: *niet* het voorbestaan als legaal bedrijf), versluiering/diffuusheid, min of meer pragmatische combinaties van criminele activiteiten;
 - Ook in Helmond doen zich deze fenomenen voor; accenten zijn vermoedelijk:
 - Drugsgerelateerde criminaliteit (productie, opslag, handel);
 - Fraude, witwassen;
 - Wijkkoningen/omaanstbaren/criminele familienetwerken;
 - Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's);
 - Cybercrime;
 - Mensenhandel (in relatie tot prostitutie maar ook arbeidsmigratie);
 - Locaties, branches, infrastructuur die mogelijk een rol spelen, zijn:
 - Locaties zoals winkelcentra, industrieterreinen, buitengebied (mogelijk zgn. 'handhavingsknelpunten');
 - Horeca
- **m.b.t. Veilige publieke taak:**
 - VPT-risico's zijn in de breedte aanwezig, voor ambtenaren, Collegeleden en Raadsleden
 - Extra aandacht voor afdelingen/sectoren met 'rechtstreekse' contacten met de maatschappelijke omgeving;
 - Specifiek doen zich risico's voor in relatie tot extramuralisering van zorg en bij de inzet van handhavers in de openbare ruimte;
 - Gegeven o.m. de complicering van netwerken waarin gemeente en partners acteren, intensivering wisselwerking met maatschappelijke partners/context blijft aandacht voor het onderwerp VPT noodzakelijk.
- **m.b.t. Informatieveiligheid:**
 - Risico's: gemeenten gaan als netwerkorganisatie steeds meer (externe) samenwerkingsverbanden aan met partijen die gebruik kunnen maken van privacygevoelige gegevens waar de gemeente verantwoordelijk voor is; bij onvoldoende aandacht voor informatiebeveiliging kan het niveau van beveiliging lager komen te liggen dan in het stadhuis met als gevolg een zeker risico van beveiligingsincidenten;
 - Daarnaast is het fenomeen 'informatieveiligheid' een soort wapenwedloop: de technieken om *online* in te breken, worden steeds geavanceerder; gegevensbeveiliging moet hierin meebewegen;
 - NB: de huidige beheersmaatregelen sluiten aan op benoemde risico's (zie hierna).

- **m.b.t. Ambtelijke en bestuurlijk integriteit:**
 - Risico's voor ambtelijke integriteit zijn in de breedte aanwezig; extra aandacht voor afdelingen/sectoren met 'rechtstreekse' contacten met de maatschappelijke omgeving (landelijke analyse risico's inkoopbeleid);
 - Daarnaast groeiende risico's als gevolg van veranderende werkwijzen gemeente (netwerkorganisatie, 'regiegemeente');
 - Ambtelijke en bestuurlijke integriteit kunnen relatie hebben met verschillende andere veiligheidsthema's, o.m. met ondermijning en informatieveiligheid

5.3 Aanpak: accenten en aandachtspunten

Accenten en aandachtspunten in de aanpak op dit veiligheidsveld zijn:

- **Radicalisering en polarisatie:**
 - Focus op casusaanpak (signalering, weging, evt. COM-aanpak) met ketenpartners en investeren in *awareness* van signalen bij eerste lijns-professionals;
 - *Platform sociale cohesie* met breed spectrum van partijen, voor informatie-uitwisseling, ondersteuning en samenwerking;
 - Project *Veilige Moskee*;
 - **Aandachtspunten:**
 - verdere verbreding naar proactie/preventie: onderwijs, arbeidsmarkt ofwel 'participatie en inclusie';
 - risico's en handelingsperspectief salafistische stroming;
 - terrorismegevolgbestrijding vormgeven (n samenwerking met hulpdiensten, als onderdeel van preparatie).
- **Georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit:**
 - 'Steekwoorden' in de bestuurlijke aanpak zijn hinderen, tegenhouden, verstoren, *niet* faciliteren, *geen* ruimte geven; accenten in het bestuurlijke instrumentarium zijn kritische regelgeving en vergunning-verlening, handhaving, investeren in bestuurlijk en maatschappelijke weerbaarheid; vooral in combinatie met instrumenten van partners is het gemeentelijk instrumentarium effectief;
 - Programmatische lijnen in de aanpak van Helmond/Peelland zijn:
 - *Aanpak lokale casuïstiek*; met inzet van het Peellands Interventieteam (PIT) en ondersteund door het Informatieknooppunt Peelland (IKP); op basis van signaaldossiers en beoordeling door onder meer het ambtelijke vooroverleg (AVO);
 - *Doorontwikkelen interventiestrategieën*; betreft onder meer de 'signaalfunctie' voor bewoners, aanpak onaantastbaren/wijkkoningen;
 - *Bestuurlijke weerbaarheid*, via onder meer versteviging awareness en VPT- en integriteitsbeleid;
 - *Maatschappelijke weerbaarheid*, via onder meer bewustwordingssessies ondernemers, als bestuur aanspreekbaar zijn voor ondernemers(organisaties), ...
 - *Generieke elementen* van de bestuurlijke aanpak van Helmond zijn de inzet van het BIBOB-instrumentarium, samenwerking met het RIEC (casusoverleg, informatiepositie, ondermijningsbeeld), werken aan 'awareness' van medewerkers (training baliemedewerkers bijv.);
 - **Aandachtspunten:**
 - Procesvoering van selectie cases voor ondermijningsaanpak en de positionering van de Driehoek daarbij;
 - Verdere implementatie van het principe van 'één overheid';
 - Verdere versterking intelligence, via innovaties zoals het VIK (met VNG en KING), de Citydeal 'Zicht op ondermijning' (B5) en de Urban Crime Room (eveneens B5).

- **Veilige publieke taak:**
 - Optreden bij incidenten is verzekerd via het Bedrijfsinterventieteam; hier is in voorzien voor het Stads kantoor en 't Cour; voor de Stadswinkel dient dit nog geïmplementeerd te worden;
 - Incidenten worden geregistreerd mbv het GIR;
 - Het protocol aanpak agressie en geweld (agressieprotocol) is in 2017 geactualiseerd, het Bedrijfsinterventieteam is hierop getraind;
 - *Te zetten stappen:*
 - Implementatie agressieprotocol en Bedrijfsinterventieteam bij de Stadswinkel
 - Bewustzijns campagne (awareness en handelingsperspectief)
- **Informatieveiligheid:**
 - Informatieveiligheid (ihb de privacycomponent daarbij) is binnen de gemeente Helmond een belangrijk en voortdurend aandachtspunt; sprake is van planvorming en verantwoording volgens P&C-cyclus; aanpak/waarborgen ingericht cf. BIG en Wpg;
 - Implementatie 'ENSIA' (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) is voorzien
 - *Aandachtspunt:* implementatie nieuwe Europese regelgeving Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG); treedt in werking per mei 2018
- **Ambtelijke en bestuurlijk integriteit:**
 - *Ambtelijke integriteit:* wordt via verschillende lijnen gestimuleerd i.e. bewaakt; accenten zijn:
 - gebruikelijke voorzieningen zoals gedragscodes, meldingsregelingen, vertrouwenspersonen, inwerkprogramma's
 - speciale aandacht/maatregelen voor relatief 'kwetsbare' domeinen zoals inkoop (naar voren gekomen uit landelijke analyse van kwetsbaarheden); 'inweven' in het 'gewone werk' zoals teamoverleggen e.d. (bij inkoop stappen voor gezet)
 - registratie en opvolging evt. incidenten en verantwoording via jaarverslagen
 - *Politiek-bestuurlijke integriteit* (raads- en collegeleden); wordt eveneens in geïnvesteerd via:
 - gedragscode (2016) , dilemmatrainingen, inwerkprogramma's, procedures voor omgang met incidenten, periodieke heisessies
 - registratie en opvolging evt. incidenten en verantwoording via jaarverslagen
 - screening van nieuwe raadsleden en wethouders; in dit kader is de nieuwe handreiking *Integriteitstoetsing kandidaten voor decentrale politieke partijen* (2017) van het Ministerie van BZK uitgereikt aan de fracties van de gemeenteraad;
 - *Aandachts- en agendapunten:*
 - risicoanalyse van risicovolle functies en vervolgstappen
 - bundelen van acties in jaarlijkse activiteitenprogramma's (versterking cyclische aanpak)
 - verder borgen in 'gewone' werkprocessen

5.4 Mogelijke prioriteiten veiligheidsveld 5

Mogelijke prioriteiten binnen dit veiligheidsveld op basis van de brede inventarisatie zijn:

- **'Ondermijning'**
 - met aspecten/accenten als* drugsgelateerde criminaliteit, witwassen/fraude, cybercrime, Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's), mensenhandel, handhavingssknelpunten georganiseerde criminaliteit, ...

6. Resultaten van bewonersconsultaties

Op 6, 13, 27 en 29 november 2017 hebben bewonersbijeenkomsten plaatsgevonden in het kader van de ontwikkeling van het Masterplan integrale veiligheid Helmond 2019-2022. In het “Masterplan Veiligheid gemeente Helmond 2019-2022” wordt beschreven wat de veiligheidsprioriteiten zijn voor de komende jaren. Daarnaast willen we steeds meer maatwerk leveren op wijk- en buurniveau op het terrein van veiligheid en handhaving. Voor beide punten geldt dat de inbreng van inwoners belangrijk is.

De vier bewonersavonden waren verdeeld aan de hand van de binnen gemeente Helmond gehanteerde wijkindelingen:

- *Gebied West:* 't Hout, Stiphout, Warande, Brandevoort en Helmond West;
- *Gebied Binnenstad:* Binnenstad Oost en centrum/ Suytkade;
- *Gebied Oost:* Rijpelberg, Brouwhuis en Helmond Oost;
- *Gebied Noord:* Helmond Noord en Dierdonk.

Circa 100 inwoners hebben deelgenomen aan deze bijeenkomsten. De aanwezigen vertegenwoordigden een breed netwerk (onder meer buurtpreventie).

De opzet van de avonden was als volgt. Aan de hand van een schema met een dertigtal veiligheidsthema's hebben inwoners, ingedeeld per woonwijk, samen de vraag beantwoord hoe zij de desbetreffende veiligheidsthema's ervaren in hun wijk. Is het zichtbaar in de wijk? En zo ja, geeft het problemen? Zorgt het voor overlast? Uiteindelijk rolde er per wijk (of deel van de wijk) een lijstje met een aantal prioriteiten uit.

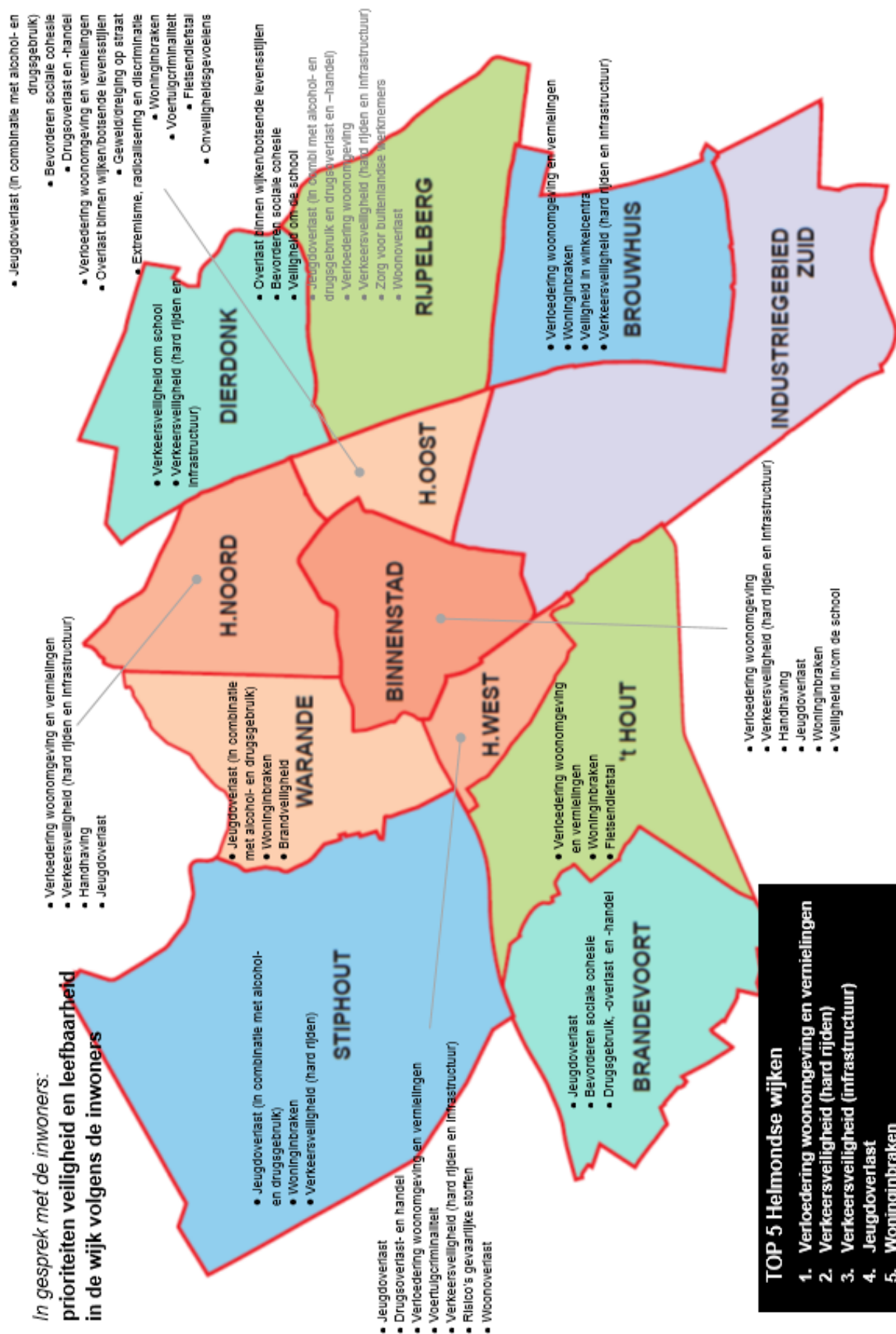
Uit de bewonersavonden blijkt dat de ergernissen in de directe leefomgeving, overlast van jeugd, drugshandel maar ook verkeerssituaties met name door de bewoners genoemd worden. Niet direct zichtbare criminaliteit, zoals mensenhandel, ondermijning, loverboyproblematiek et cetera is voor veel inwoners ongrijpbaarder en of onzichtbaar.

De vier bewonersavonden in de gemeente Helmond leveren de volgende 'Top 5' van veiligheidsprioriteiten op:

1. Verloedering woonomgeving en vernielingen;
2. Verkeersveiligheid (hard rijden);
3. Verkeersveiligheid (infrastructuur);
4. Jeugdoverlast;
5. Woninginbraken.

In gesprek met de inwoners:

prioriteiten veiligheid en leefbaarheid
in de wijk volgens de inwoners

TOP 5 Helmondse wijken

1. Verloedering woonomgeving en vernielingen
2. Verkeersveiligheid (hard rijden)
3. Verkeersveiligheid (infrastructuur)
4. Jeugdoverlast
5. Woninginbraken

7. Prioriteiten en overige strategische thema's voor het Masterplan Veiligheid

Aan te bevelen prioriteiten voor het Masterplan Veiligheid 2019-2022 zijn:

1: 'Veilige en leefbare wijken en buurten'

met als deelthema's:

1a: Sociale problematiek/casuïstiek ('complex'), zich uitend in o.m. (zware) woonoverlast, overlast van personen met verward gedrag, alcohol- en drugsissues, vormen van geweld (o.m. huiselijk geweld, intimidatie/bedreiging naar de omgeving).

1b: Veelvoorkomende vermogenscriminaliteit, in het bijzonder woninginbraak en voertuigcriminaliteit/fietsendiefstal.

1c: Leefbaarheid en kwaliteit van de openbare ruimte, in het bijzonder verkeersveiligheid en aanpak vernieling en verloedering.

2: 'Problematische jeugd en jeugdgroepen'

met aspecten/accenten als jeugdoverlast en -criminaliteit, individuele probleemjongeren, risico's drank- en drugsgebruik, geweld (jeugd als dader én als slachtoffer), ...

3: 'Ondermijning'

met aspecten/accenten als drugsgelateerde criminaliteit, witwassen/fraude, cybercrime, Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's), mensenhandel, handhavingssknelpunten georganiseerde criminaliteit, ...

Overige strategische thema's ('going concern') voor het Masterplan Veiligheid 2019-2022 zijn dan:

- a. 'Veilig winkelgebied en bedrijventerreinen'
- b. 'Veilig uitgaan, evenementen en toerisme'
- c. 'Verkeersveiligheid'
- d. 'Brandveiligheid, externe veiligheid en crisisbeheersing'
- e. 'Polarisatie en radicalisering'
- f. 'Informatiebeveiliging'
- g. 'Veilige Publieke Taak'
- h. 'Ambtelijke en bestuurlijke integriteit'

Bijlage 1: Overzicht veiligheidsthema's onderscheiden Kernbeleid Veiligheid

De VNG-methode *Kernbeleid Veiligheid* onderscheidt vijf veiligheidsvelden en daarinbinnen veiligheidsthema's. Velden en thema's vormen met elkaar het integrale veiligheidsterrein. De vijf veiligheidsvelden zijn: (1) Veilige woon- en leefomgeving, (2) Bedrijvigheid en veiligheid, (3) Jeugd en veiligheid, (4) Fysieke veiligheid en (5) Integriteit en veiligheid. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de veiligheidsthema's.

Veilige woon- en leefomgeving	Bedrijvigheid en veiligheid	Jeugd en veiligheid	Fysieke veiligheid	Integriteit en veiligheid
1.1 Sociale kwaliteit	2.1 Veilig winkelgebied	3.1 Jeugdoverlast	4.1 Verkeersveiligheid	5.1 Polarisation en radicalisering
1.2 Fysieke kwaliteit	2.2 Veilige bedrijventerreinen	3.2 Jeugdcriminaliteit/ individuele probleemjongeren	4.2 Brandveiligheid	5.2 Georganiseerde/ ondermijnende criminaliteit
1.3 Objectieve veiligheid/veelvoorkomende en 'high impact'-criminaliteit	2.3 Veilig uitgaan	3.3 Jeugd, alcohol en drugs	4.3 Externe veiligheid	5.3 Veilige Publieke Taak
1.4 Subjectieve veiligheid	2.4 Veilige evenementen	3.4 Veilig in en om de school	4.4 Rampenbestrijding en crisisbeheersing	5.4 Informatie-veiligheid
	2.5 Veilig toerisme			5.5 Ambtelijke en bestuurlijke integriteit